

Årsredovisning 2019

Alingsås lasarett

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning och viktigaste händelser.....	5
1.1	Sammanfattning	5
1.2	Viktigaste händelserna	6
2	Hälso- och sjukvård.....	7
2.1	De tre långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård.....	7
2.1.1	Strategi för omställning av hälso- och sjukvård i VGR	7
2.1.1.1	Utveckla och stärka den nära vården.....	7
2.1.1.2	Koncentrera vård för bättre kvalitet och ökad tillgänglighet.....	7
2.1.1.3	Öka användandet av digitala vårdtjänster.....	7
2.1.1.4	Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling	7
2.1.2	Framtidens vårdinformationsmiljö.....	7
2.2	De högprioriterade områdena.....	8
2.2.1	Tillgänglighet till vård.....	8
2.2.2	Akutmottagning och akuta flöden.....	9
2.2.3	Produktivitet.....	10
2.3	Produktion/konsumtion av hälso- och sjukvård	11
2.3.1	Produktion.....	11
3	Regiongemensamt arbete	13
3.1	Verksamhetens miljöarbete	13
3.2	Folkhälsa	14
3.3	Mänskliga rättigheter och jämlik vård	14
3.4	Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete.....	14
3.5	Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2019.....	15
3.6	Inköp	15
4	Mål och fokusområden.....	17
4.1	Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen.....	17
4.1.1	Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringsliv och forskning i Västra Götaland.....	17
4.1.2	Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska	17
4.1.3	Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska	17

4.1.3.1	Minska verksamheternas avfallsmängder och verka för cirkulära affärsmodeller samt skärpta miljökrav vid upphandlingar	18
4.2	En sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet samt som alltid utgår ifrån den enskilda personens behov och erfarenheter	18
4.2.1	Sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienten ska förbättras	18
4.2.1.1	Uppfylla vårdgarantin.....	19
4.2.1.2	Förstärka primärvården och den nära vården	19
4.2.1.3	Förbättra akutvårdskedjan	20
4.2.1.4	Utveckla digitala vårdformer och tjänster	22
4.2.2	Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras	23
4.2.2.1	Minska antalet vårdskador och antalet vårdrelaterade infektioner	23
4.2.2.2	Minska antalet överbeläggningar.....	27
4.2.2.3	Samtliga verksamheter inom hälso- och sjukvården ska prestera bättre än genomsnittet i nationella jämförelser	27
4.2.2.4	Den specialiserade vården ska koncentreras	28
4.3	Västra Götalandsregionen ska erbjuda god arbetsmiljö för medarbetarna, kunna behålla och rekrytera rätt kompetens	28
4.3.1	Möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling ska förbättras	28
4.3.1.1	Fortsätta utveckla modellen för lönekarriär och kompetensutveckling.....	31
4.3.1.2	Stimulera uppgiftsväxling, nya arbetssätt och arbetsrotation	31
4.3.1.3	Utveckla arbetsgivarvarumärket.....	32
4.3.2	Arbetsmiljön ska förbättras och sjukfrånvaron ska minska	33
4.3.2.1	Satsa på ledarskap.....	34
4.3.2.2	Systematisera arbetsmiljöarbetet, breddinföra goda exempel och utveckla det hälsofrämjande arbetet.....	35
4.3.2.3	Utveckla och erbjuda moderna anställningsformer samt pröva arbetstidsmodeller	35
5	Medarbetare	36
5.1	Arbetsgivarvarumärket.....	36
5.2	Chefsförutsättningar	36
5.3	Hälsa och arbetsmiljö.....	36

5.3.1	Sexuella trakasserier.....	37
5.4	Personalvolym, personalstruktur och personalkostnadsanalys.....	38
5.4.1	Nettoårsarbetare volymförändring jämfört med motsvarande månad föregående år.....	41
5.5	Arbetsmarknadsinsatser	42
5.6	ST-styrning.....	42
6	Ekonomiska förutsättningar	43
6.1	Ekonomiskt resultat.....	43
6.1.1	Resultaträkning för utförare hälso- och sjukvård	44
6.1.2	Intäktsutveckling.....	45
6.1.3	Kostnadsutveckling	45
6.2	Åtgärder vid ekonomisk obalans.....	46
6.3	Investeringar.....	46

Bilagor

Bilaga 1: Bokslutsdokument 2019-12-31

Bilaga 2: Noter 191231

1 Sammanfattning och viktigaste händelser

1.1 Sammanfattning

Alingsås lasarett är ett akutsjukhus med närsjukvårdsuppdrag och en regional aktör inom specifika medicinska områden. Sjukhuset erbjuder hälso- och sjukvård dygnet runt i samarbete med andra vårdaktörer.

Framtidens vårdbehov och befolkningsökningen ställer nya krav på sjukvården. Alingsås lasarett planerar för framtidens sjukvård och en förutsättning för detta är om- och tillbyggnation av sjukhuset. Byggnaden planeras stå helt färdig i slutet av år 2020. Om- och tillbyggnaden ska ge ett ökat värde för patienter, medarbetare och invånare i närområdet i form av säkerhet, delaktighet, inflytande, effektivitet och trygghet.

Lokalförändringen syftar till att skapa en tydlig struktur som ska underlätta orienterbarheten och möjliggöra för flexibilitet och generalitet inom vården. Detta omfattande arbete medför stor påverkan på verksamhet, arbetsmiljö och ekonomi. Samtidigt har sjukhuset kunnat förbättra tillgängligheten för patienterna. Under 2019 har flera enheter flyttat in i nya lokaler, så som kirurgiavdelningen, ortopediavdelningen, vårdadministration, endoskopi- och medicinmottagningen samt intensivvårdsavdelningen.

Genom moderna arbetssätt och effektivt nyttjande av resurser ska sjukhuset öka tillgängligheten för patienter i närområdet och i regionen.

Verksamhet

I december månad är tillgänglighet till första besök 97 procent, vilket är en förbättring mot föregående år (85 procent). Tillgänglighet till operation är 82 procent, vilket är en förbättring mot föregående år (75 procent).

Tillgängligheten för akutmottagningen är god och total vistelsetid (TVT) i snitt för helår 2019 är 69 procent, vilket är en förbättring mot föregående år (66 procent). Tid till läkare (TTL) är 58 procent i snitt för helår 2019 jämfört med 51 procent föregående år.

Akutmottagningen har något färre antal besök per december månad jämfört med föregående år. För cancergarantin är tillgängligheten 55 procent. Det är 25 patienter som har väntat mer än 14 dagar och fyra patienter med patientvald väntan. Antal läkarbesök är 1,1 procent lägre, antal sjukvårdande behandlingar 10,5 procent högre och antal vårdtillfällen är 4,4 procent högre jämfört med december föregående år. Beläggningsgraden är 87 procent under december månad.

Personal

Antal nettoårsarbetare i december är 581, att jämföra med föregående år (568). Antal anställningar i december är 740, vilket är något lägre än föregående år (742). Sjukfrånvaron är 7,1 procent per december att jämföra med 8,5 procent föregående år.

Ekonomi

Årets resultat är -16,1 mnkr att jämföra med föregående år då resultatet var -18,1 mnkr. Intäkter avviker mot budget med +17,2 mnkr. Kostnader avviker mot budget med -33,2 mnkr, vilket till stor del avser personalkostnader. I årets resultat ingår ökade kostnader på grund av om- och tillbyggnation av

Alingsås lasarett med cirka 12,0 mnkr. Bruttokostnadsutveckling R12 är per december 4,0 procent att jämföra med 5,3 procent föregående år. Personalkostnadsutvecklingen är per december 2,2 procent att jämföra med föregående år 4,4 procent.

1.2 Viktigaste händelserna

Viktiga händelser och/eller resultat att lyfta fram

- Den 1 januari 2019 bildades den nya förvaltningen Sjukhusen i Väster: en sammanslagning av Kungälv's sjukhus, Alingsås lasarett, Angereds Närsjukhus och Frölunda Specialistsjukhus. Den 1 mars tillträdde en ny förvaltningschef för den nya sjukhusgruppen. Chefer till de olika stabsfunktionerna tillsattes och en ledningsstruktur etablerades under våren/sommaren.
- Sjukhuset har arbetat med handlingsplaner för att nå en verksamhet och ekonomi i balans.
- Om- och tillbyggnadsprojektet fortskrider enligt plan. Både byggprojektet och verksamhetsutvecklingsprojektet som är kopplat till detta är prioriterade och påtagliga på sjukhuset. Stor utmaning med evakueringar, inflyttning i om- och tillbyggda lokaler och delar av verksamheten i provisoriska avdelningar.
- Genom aktivt arbete med produktion och kapacitetsplanering har tillgängligheten för patienterna förbättrats och produktionen på operation har ökat jämfört med 2018.
- Under 2019 har funktionen vårdplatskoordinator övergått från att vara ett projekt till att bli en permanent funktion på sjukhuset.
- Sjukhuset har under 2019 infört slutenvårdsdos.

De största utmaningarna för sjukhuset har under året varit:

- Arbetet med att nå ekonomi och verksamhet i balans har fortsatt under 2019.
- Sommarplanering. Planering för att kunna hålla öppet så många vårdplatser som möjligt.
- Sjukfrånvaro. Alingsås lasarett inledde året 2019 med en hög sjukfrånvaro. I december 2018 låg sjukfrånvaron på 9,4 %. Sjukhuset har arbetat aktivt med att sänka sjukfrånvaron vilket har gett resultat. I december 2019 har sjukfrånvaron minskat till 7,4%

2 Hälso- och sjukvård

Avsnittet är disponerat utifrån de mest prioriterade frågorna inom hälso- och sjukvårdsområdet i Västra Götalandsregionen.

2.1 De tre långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård

Arbetet för hur hälso- och sjukvården i VGR ska utvecklas för att klara utmaningarna i framtiden drivs inom tre strategier. Två av dessa redovisas här. Den tredje strategin, arbetsgivarvarumärket, redovisas enbart för de nämnder och styrelser som har medarbetare och återfinns då under kapitlet Medarbetare.

2.1.1 Strategi för omställning av hälso- och sjukvård i VGR

2.1.1.1 Utveckla och stärka den nära vården

Aktiviteter och status redovisas under punkt 4.2.1.2.

2.1.1.2 Koncentrera vård för bättre kvalitet och ökad tillgänglighet

Aktiviteter och status redovisas under punkt 4.2.2.4.

2.1.1.3 Öka användandet av digitala vårdtjänster

Aktiviteter och status redovisas under punkt 4.2.1.4.

2.1.1.4 Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

Linjechefsdagarna på Alingsås lasarett har varit i linje med kvalitetsdriven verksamhetsutveckling då vi har fokuserat på förbättringskunskap och begreppet kvalitet och effektivitet. Det har varit interna och externa föreläsare samt workshops.

Två medarbetare har under våren avslutat kursen kvalitetsdriven verksamhetsutveckling 30 högskolepoäng. Kursdeltagarna gjorde utvecklingsarbeten under kursens gång. Ett arbete fokuserade på kundinvolvering och det andra arbetet fokuserade på förbättrad kvalitet för patienter på kardiologimottagningen. Under hösten har ytterligare två medarbetare påbörjat kursen.

I april hölls kvalitets- och utbildningsdagar på Alingsås lasarett där medarbetare presenterade kvalitetsarbeten och uppsatser. I år nominerades fem arbeten till kvalitetspriset. Vinnarna fokuserade på ett förbättrat arbetssätt på operationsavdelningen vilket har medfört högre tillgänglighet och bättre arbetsmiljö som går hand i hand med kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

2.1.2 Framtidens vårdinformationsmiljö

Alingsås lasarett har deltagit i det regionala förberedande arbetet kring framtidens vårdinformationsmiljö (FVM).

Alingsås lasarett kommer att införa FVM med den första gruppen i VGR. Sjukhusen i väster har en införandeansvarig för FVM som tillsammans med sjukhuset kan påbörja arbetet med det lokala införandet. Det har varit informationsmöten om FVM på sjukhuset. Verksamhetsrepresentanter utses för att delta i arbetet för att utveckla FVM för Sjukhusen i väster.

2.2 De högprioriterade områdena

Regionstyrelsen har pekat ut tre högprioriterade områden för sjukhusen vilka bedöms som särskilt viktiga att följa för att vända en negativ trend och för att sjukhusen ska nå sina mål inom dessa områden.

2.2.1 Tillgänglighet till vård

Tillgänglighet besök

Tillgänglighet till första besök inom 90 dagar på Alingsås lasarett är 97 procent, vilket är en förbättring jämfört med 85 procent föregående år.

Medicinkliniken uppnår 100 % tillgänglighet inom 90 dagar inom specialiteterna endokrinologi och reumatisk sjukvård. De resterande specialiteterna internmedicin, hjärtsjukvård, hematologi, samt mag- och tarmsjukvård uppnådde tillgänglighet inom 90 dagar om mellan 92,4 % och 96,6 % och behöver insatser för att klara vårdgarantin.

Kirurgi- och ortopedikliniken har förbättrat tillgängligheten jämfört med föregående år. Det beror på förbättringar av arbetssätt och produktionsplanering, men också för att sjukhuset har köpt vård inom gynekologi och öron-, näsa-, hals.

För cancergarantin är tillgängligheten 55 procent och 25 patienter har väntat mer än 14 dagar och fyra med patientvald väntan. Väntande patienter är inom område urologi där sjukhuset har haft svårare bemannings- och kompetensförsörjningssituation under året och där antal remisser för patienter med misstanke om prostatacancer ökat.

Logopedimottagningen uppfyller inte vårdgarantin för skolbarnsutredningar och Tal-, Svälj-, Oralmotorik Barn (TSOB). Väntetiden för skolbarn är idag 12-16 månader och för TSOB 4-6 månader.

Orsak till att vårdgarantin inte uppfylls är att 2015 års satsning inte permanentades. Remissinflödet har ökat cirka 44 procent (572 stycken till 824 stycken) från 2015 till 2019. Ytterligare orsak är övertagande av upptagningsområdets patienter inom barndysfagi, från SÄS till Alingsås lasarett. Jämfört med föregående år finns ökning inom samtliga diagnosområden med störst ökning inom stamning (cirka 19 procent) och neuro (cirka 30 procent).

Aktiviteter pågår för att förbättra tillgänglighet för logopedimottagning.

Tillgänglighet behandling

Tillgängligheten för behandlingar inom 90 dagar är 82 procent. De väntande återfinns i huvudsak inom allmänkirurgi och övrig ortopedi där köp av vård används för att öka tillgängligheten. Processförbättrande åtgärder inom vissa vårdprocesser pågår för att förbättra flödet och kapaciteten.

Tillgänglighet akutmottagning

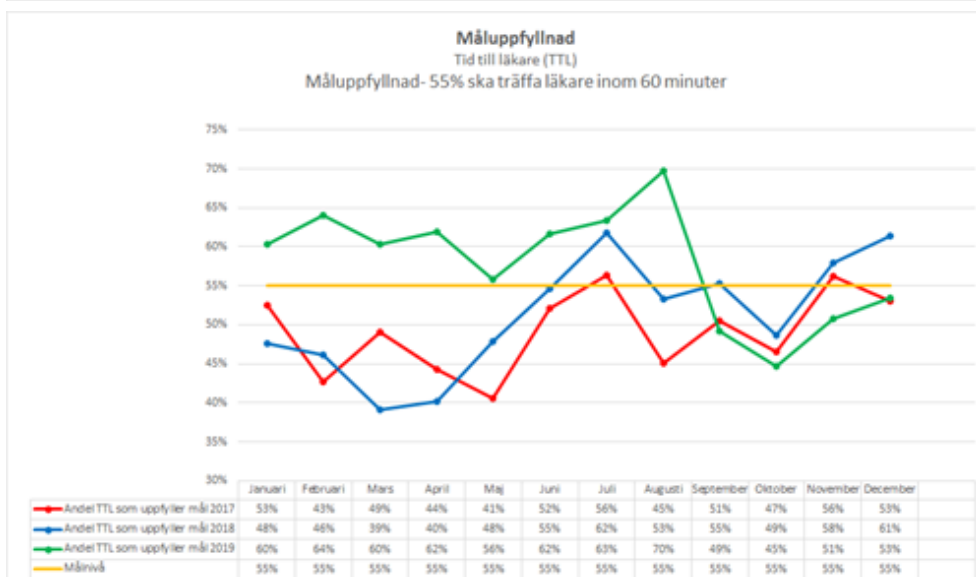
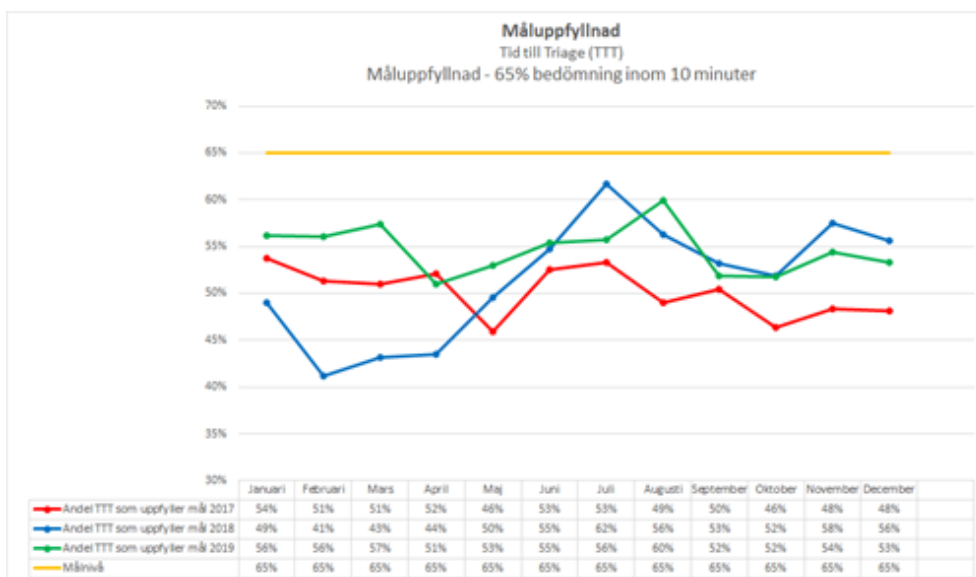
År 2019 har akutmottagningen 21 451 besök att jämföra med 21 650 besök föregående år, vilket är en minskning med 0,9 procent.

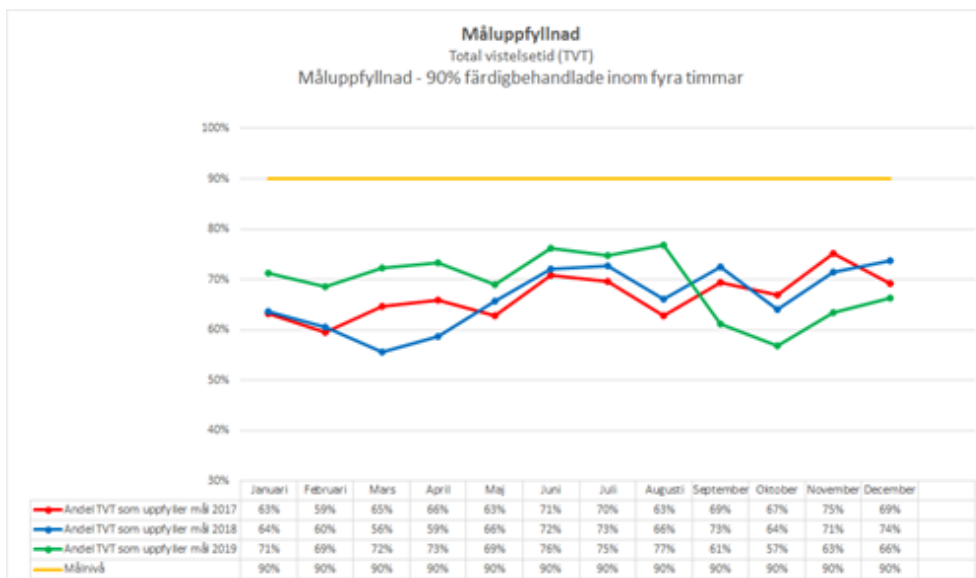
Andel patienter 2019 som har triagerats inom 10 minuter (TTT) är i genomsnitt 55 procent (51 procent föregående år). Måtalet är 65 procent.

Måluppfyllnad 2019 avseende tid till läkare max 60 minuter (TTL) är i genomsnitt 58 procent (51 procent föregående år). Måltal är 55 procent.

Måluppfyllelsen 2019 för andelen patienter med total vistelsetid (TVT) på max 240 min är i genomsnitt 69 procent (66 procent föregående år).

2.2.2 Akutmottagning och akuta flöden

Akutens ledtider: Tid till triage i december (TTT) är 53 procent att jämföra med 56 procent föregående år. Tid till läkare (TTL) är 53 procent att jämföra med 61 procent föregående år. Total vistelsetid (TVT) är 66 procent att jämföra med 74 procent föregående år.

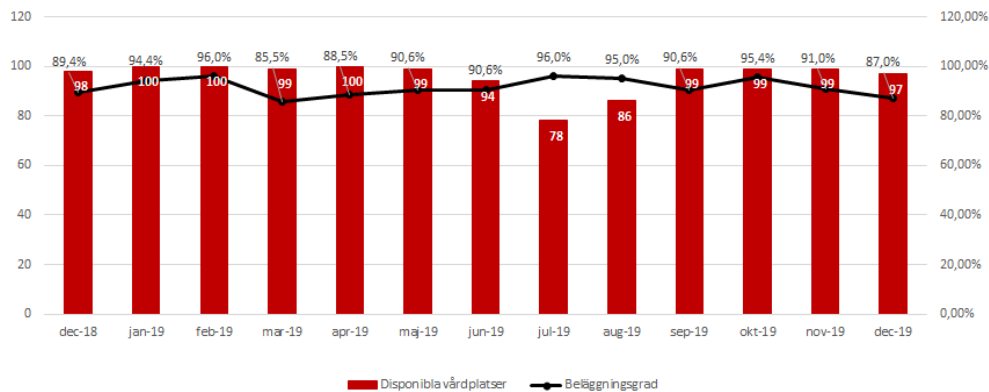
Sedan starten av 2019 tom augusti månad har utfallen avseende de tidigare positiva resultaten av ledtiderna på akuten successivt ökat. TVT för augusti månad hade en måluppfyllnad på 77 %. Förbättringen av ledtider beror dels på långsiktigt uthålligt förbättringsarbete inom personalgruppen, projektgrupper samt akutläkarinförande på akuten. Men även har engagemang från hela sjukhuset med sjukhusövergripande styrgrupp och medföljande synsätt att akutvårdskedjans mål är allas gemensamma mål bidragit stort till förbättringen.

Hösten har varit ansträngd med tapp av erfarna sjuksköterskor, ledningsläkare har ej varit på plats i någon större utsträckning samt att det har varit många nya och oerfarna läkare på plats på akuten samt färre läkare än vanligt vissa perioder. Vårdplatsläget på sjukhuset har också varit ansträngt under hösten, allt detta sammantaget har påverkat ledtider negativt. Men de har dock vänt uppåt igen de två sist månaderna på året.

Aktiviteter och status redovisas under punkt 4.2.1.3.

2.2.3 Produktivitet

Beläggingsgraden har varit något högre under andra halvåret jämfört med första halvåret. Den var hög under sommaren då disponibla vårdplatser minskade under semesterperioden. För att minska beläggingsgraden arbetar man med vårdflödesstyrning och förstärkt roll och mandat för vårdplatskoordinator.

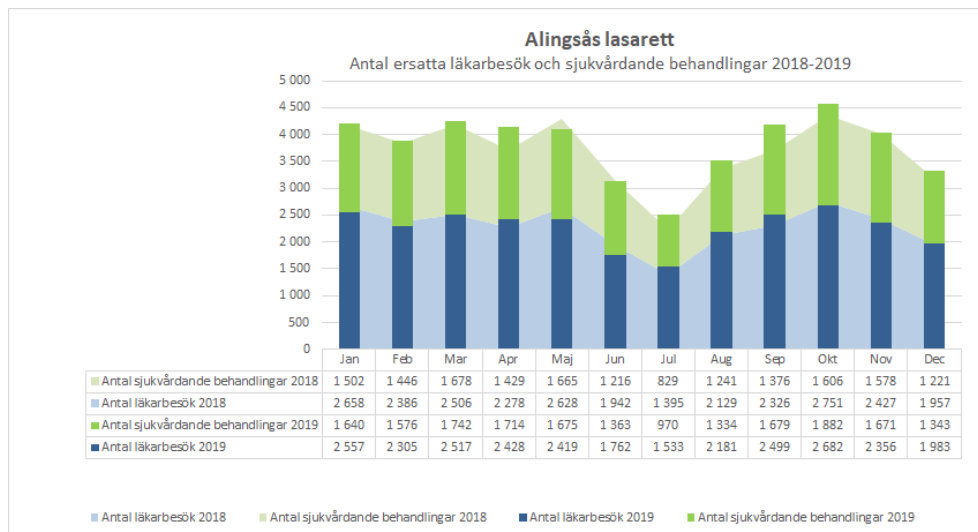
Det processbaserade utvecklingsarbetet på operation visar att produktiviteten har ökat.

Akutmottagningens förbättringsarbete med ledtider har under första halvåret av 2019 visat goda resultat. Det beror dels på långsiktigt uthålligt förbättringsarbete inom personalgruppen, projektgrupper samt akutläkarinförande på akuten. Även engagemang från hela sjukhuset med sjukhusövergripande styrgrupp och medföljande synsätt att akutvårdskedjans mål är allas gemensamma mål har bidragit stort till förbättringen. Under sista halvåret försämrades ledtiderna bland annat på grund av brist på personal, se rubrik 4.2.1.3.

2.3 Produktion/konsumtion av hälso- och sjukvård

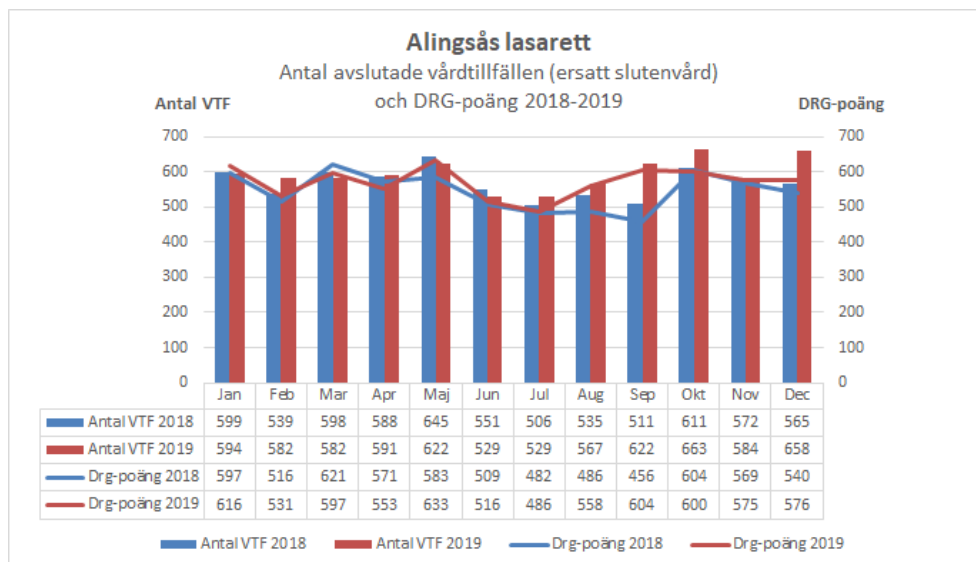
2.3.1 Produktion

Öppenvård

Prestationerna i öppenvården redovisar samlat en ökning med 3,3 procent jämfört med samma period föregående år. Antalet läkarbesök har minskat med 1,1 procent och sjukvårdande behandlingar har ökat med 10,5 procent. Ökningen ses framför allt på mottagningarna med undantag för öron, näsa, hals. Akutmottagningen har under 2019 haft 21 451 besök jämfört med 21 650 besök vilket är en minskning med 0,9 procent.

Slutenvård

Antalet vårdtillfällen är 4,4 procent högre jämfört med samma period föregående år. DRG-poängen är 4,8 procent högre, dock finns en eftersläpning i registrering vilket påverkar utfallet.

Antalet vård dagar är i samma nivå som föregående år. Medelvårdtiden är 4,8 dagar att jämföra med 5,0 föregående år. Antal utskrivningsklara patienter med kommunalt betalningsansvar är högre. Case-mix-index, CMI, vilket är ett mått på resursåtgången, ligger fortsatt på en hög nivå och uppgår per december till 0,98.

Beläggningsgrad per december är 87 procent att jämföra med 89 procent föregående år.

Produktion

Inom vårdöverenskommelsens bas- och tilläggsolymer finns variation i uppnådda volymer. Basvolymer för behandlingar uppnås inom samtliga områden förutom mindre avvikelser inom ortopedi. Basvolymer för besök uppnås inom samtliga områden förutom mindre avvikelser inom gynekologi och öron, näsa hals. Sjukhusen har under året arbetat utifrån regionens linje att köpa vård via externa avtal inom de områden där tillgängligheten inte fullt ut uppnås. Tillgängligheten har därmed förbättrats och antalet väntande patienter minskat. Per helår uppnås basvolymer inom samtliga områden med hjälp av köpt vård. Tilläggsolymer visar negativa avvikelser, men har förbättrats jämfört med föregående år.

3 Regiongemensamt arbete

3.1 Verksamhetens miljöarbete

Under 2019 har arbetet med att samordna miljöarbetet för Sjukhusen i Väster påbörjats. Fyra miljösamordnare arbetar med att hitta gemensamma former för pågående och kommande miljöarbete. Förvaltningsledningen har fått en presentation och gått igenom ”Ledningens genomgång av miljö”. Beslut om handlingsplan togs och vidare arbete i detta är nu påbörjat.

Sjukhuset arbetar med att öka miljömedvetenheten bland anställda. VGR:s mötes- och resepolicy är känd för medarbetarna. Alingsås lasarett arbetar aktivt med att öka antal Skypemöten och videokonferenser för att minska resande. Arbetet med att öka antalet vårdplaneringar via Skype fortsätter, men att uppfylla målet på 100 % har inte varit genomförbart.

- *Minska utsläpp av lustgas.*
Mängden förbrukad lustgas var 2018 45 kg och 2019 48,5 kg, vilket kan jämföras med 63 kg år 2016.
- *Öka beställning av ekologiska livsmedel.*
Mängden ekologiska livsmedel som används i patientköket uppgår under 2019 till 42,8 procent, målet för 2020 är 50 procent.
Regionservice ansvarar för detta uppdrag.
- *Minska mängden matsvinn.*
2019 års svinnmätning av mat har ökat från 92 gram per portion till 113 gram per portion. Nytt för 2019 är att det görs en mätning av totalsvinnet från kök och restauranger vilket inte ger relevanta siffror för patientmaten. Målet är att patienten ska tillgodogöra sig all erbjuden mat för förbättrad hälsa och svinnet ska då vara så lågt som möjligt. 2019 fick sjukhuset en ny extern leverantör av personalmat.
- *Minska användningen av miljö- och hälsofarliga ämnen.*
Sjukhuset arbetar med kemikaliehanteringsfrågor enligt miljöledningssystemet och 2019 har samtliga avdelningar registrerat i kemikaliehanteringsprogrammet Klara innan årets slut. En avdelning har även genomfört en riskanalys på en farlig kemikalie. Sjukhusapoteket gör löpande översyn av läkemedelssortimentet och beställningsnivåer för läkemedel för att minska kassation och onödiga transporter vid eventuella extrabeställningar. Sjukhusapoteket jobbar aktivt med att kontrollera hållbarhet och fördela ut på sjukhuset för minskad kassation och har även stärkt upp rutinen med kassation av läkemedel i tunna för förbränning.
- *Minska förlust av personalkläder som skickas från Alingsås lasarett.*
Elektroniska sändare och mottagare har kopplats till personalkläder. Vid uttagande av kläder sker en registrering för att se till att rätt antal beställs och bättre följsamhet då endast ett set kläder får hämtas per gång.

- *Ökad kunskap om miljöarbetet.*
Under 2019 har endast 5 anställda genomgått webbaserad miljöutbildning, men totalt har 380 personer genomfört den obligatoriska utbildningen. Sjukhusets kemikalie- och miljöombud har även haft möten med miljöombud från enheterna.

3.2 Folkhälsa

- Alingsås lasarett är ett rökfritt sjukhusområde.
- Sjukhuset deltar i det regionala Nätverket Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård och i arbetet med att minska skillnader i livsvillkor och hälsa.
- På sjukhuset finns hälsöfrämjande logoped som arbetar med förebyggande insatser och observerar t ex barn och skolbarn i förskola, skola och handleder förskolepersonal, skolpersonal och BVC
- Under hösten har folkhälsoenheten vid Sjukhusen i väster bildats, som är en gemensam enhet och plattform för folkhälsoarbetet på förvaltningens fyra sjukhus

3.3 Mänskliga rättigheter och jämlik vård

Alingsås lasarett har på olika sätt arbetat med att skapa förutsättningar för invånare/patienter att påverka och vara delaktiga i frågor som berör dem. Patienter och närstående har deltagit på olika sätt i projekt för att utveckla vården samt som en del av införandet av personcentrerat arbetssätt.

En samordnare för barn som anhöriga finns på sjukhuset.

3.4 Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete

Alingsås lasarett har ett tätt samarbete med våra närmsta samarbetspartners Västfastigheter och Regionservice i säkerhetsfrågor och även med Skanska som bygger Nya Alingsås lasarett. Sjukhuset är med i Skanskas skyddsronder, för att vara sjukhusets röst i olika frågor som rör säkerheten på sjukhuset.

Obligatorisk brandskyddsutbildning som ska ske årligen är genomförd.

Upphandling av ny skyddsdräkt vid olyckor med farliga ämnen är nu klar och under 2019 har utbildning påbörjats i dräkt och huva.

De viktigaste åtgärderna som vidtagits under 2019 för att öka förmågan inom området säkerhet och beredskap är:

- Fortsatt arbete med passagesystemet och uppgradering av behörighetsgrupperna pågår fortlöpande.
- Föreläsningar/table-top-övningar har genomförts med klinikerna med syfte att öka medvetenheten om säkerhet och beredskap.
- Det har skrivits en ny kris- och beredskapsplan för Sjukhusen i väster.
- Alingsås lasarett ingår i Alingsås kommuns krishanteringsråd. Alingsås kommun har haft 400-årsjubileum, där även Alingsås lasarett deltog i säkerhetsplaneringen.

- Sjukhusets säkerhets- och beredskapsråd har regelbundna möten där säkerheten diskuteras. Nätverk skapas genom att samarbetspartner bjuds in till möten.
- Regelbundna möten med sjukhusets brand- och säkerhetsombud genomförs där brandskyddet och övriga säkerhetsfrågor diskuteras.

De viktigaste riskanalyserna som genomförts på sjukhuset under 2019 är:

- Regional risk- och sårbarhetsanalys (RSA) kring all säkerhet i VGR, som alltid görs året efter ett riksdagsval.

3.5 Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2019

Den nybildade styrelsen för Sjukhusen i väster genomförde i slutet av april riskanalys, som underlag till plan för intern kontroll 2019. Plan för intern kontroll för 2019 fastställdes vid styrelsemötet den 29 maj. Enligt planen ska följande fem kontrollmoment följas upp i samband med delårsredovisning i augusti och slutrapporteras för helåret:

- att resursomfördelning sker i samband med att uppdrag ändras
- att ersättning enligt vårdöverenskommelse, statsbidrag med mera, anpassas till förvaltningens uppdrag
- att fattade beslut genomförs/efterlevs
- att förvaltningen arbetar strategiskt för att klara kompetensförsörjningen på kort och lång sikt
- att verksamheten bedrivs i balans med tillgängliga medel.

I rapporteringen till styrelsen per augusti lyftes främst två områden så som problematiska. Det ena är att regelverket för ersättning över tak förändrades efter styrelsens beslut om budget 2019. Det andra är svårigheten för verksamheten att genomföra anpassningar till tillgängliga medel. Styrelsen godkände rapporteringen per augusti. Den slutliga uppföljningsrapporten kommer att lämnas till styrelsen i början av 2020. Problematiken inom dessa områden kommer att kvarstå när helåret summeras. Förvaltningen arbetar med att anpassa verksamhet till tillgängliga medel och samtidigt pågår ett arbete med översyn av förvaltningens uppdrag.

Styrelsen för Sjukhusen i väster är nu väl konstituerad och förvaltningen är etablerad vilket inför år 2020 innebär att det finns bättre möjligheter att fastställa en tydligare plan för intern kontroll. Riskanalys genomfördes i samband med styrelsens möte den 19 december. Beslut om att fastställa plan för intern kontroll 2020 väntas vid styrelsemötet den 30 januari 2020.

3.6 Inköp

Samarbetet mellan Alingsås lasarett och Koncerninköp har under det gångna året i stort sett fungerat bra. Det finns befintliga, fungerande kontaktvägar till Koncerninköp och det är lätt att få vägledande hjälp och stöd.

När Marknadsplatsen 2.0 infördes förekom initialt en del problem med hur vissa processer skulle hanteras, bland annat gällande anskaffning.

Samarbetet och interaktionen med Koncerninköp har dock varit god och

problemen har kunnat lösas.

Alingsås lasarett har inte haft möjlighet att följa leverantörstroheten då det i dagsläget saknas uppföljningsverktyg. Sjukhus har tidigare följt upp leverantörstroheten två gånger per år.

4 Mål och fokusområden

4.1 Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen

4.1.1 Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringsliv och forskning i Västra Götaland

◆ Målet kommer delvis att uppnås/Målet är delvis uppnått

Upphandling för restaurang och café har genomförts, vilket har resulterat i en lokal matleverantör under 2019.

4.1.2 Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Arbetet med patientinvolvering med utgångspunkt från patientens behov och fokus pågår inom flera delar av verksamheten, bland annat med telefonuppföljning efter hemkomst, fokusgrupper, enkäter, närsjukvårdsteam, införande av personcentrerat arbetssätt. Utvecklingen inom området går enligt plan.

Verksamheten arbetar kontinuerligt med att sprida information om och öka användningen av journal via nätet för att patienter ska kunna ta del av sin journal.

Närsjukvårdsteamet har visat att det går att göra skillnad för en grupp patienter som har stora vårdbehov genom att involvera både patient, vårdgrannar och närstående i planeringen av vården. Sjukhuset arbetar med att bredda och utöka närsjukvårdsteamets verksamhet att ta en större del akuta insatser och därmed kunna möjliggöra för fler patienter att få sin vård i hemmet.

4.1.3 Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska

◆ Målet kommer delvis att uppnås/Målet är delvis uppnått

Energironder enligt energichecklistan har genomförts i verksamheten. Material finns utlämnat till enheterna för att gå igenom energiföreläsning som Sweco har tagit fram, där syftet är att undersöka om det gick att minska elanvändningen på olika avdelningar.

Antalet totalt resta mil med bil har minskat från 45821 km till 40800 km. Dock görs ingen jämförande statistik om hur följsamheten för kollektivt åkande är, eller om samåkning i bilar sker. Två enheter har också tillgång till elcyklar som har kommit till sjukhuset via klimatväxlingspengarna. Även 2019 fick medarbetarna erbjudande om vinterdäck till vintercyklister. Tyvärr har flygresorna ökat, sex fler inrikesresor och åtta fler resor inom

EU. Detta ligger inte i linje med övriga regionen, där en minskning av flygresor ses. Flyg- och bilavgifter genererar drygt 26 200 kr som ska betalas för klimatväxlingen för 2019, i stort sett lika hög summa som för 2018.

4.1.3.1 Minska verksamheternas avfallsmängder och verka för cirkulära affärsmodeller samt skärpta miljökrav vid upphandlingar

I samband med sjukhusets om- och tillbyggnation samt evakueringar har många möbler kunnat lämnas ut till andra enheter inom Västra Götalandsregionen genom bytesfunktionen Tage.

Alingsås lasarett har under hösten medverkat i ett pilotprojekt där sjukhuset har samlat flaskor och dunkar i plast som med största sannolikhet kommer kunna omvandlas till ny bra plast. Denna studie utvärderas nu och resultatet ska återkopplas under 2020.

4.2 En sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet samt som alltid utgår ifrån den enskilda personens behov och erfarenheter

4.2.1 Sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienten ska förbättras

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Alingsås lasarett är en aktiv part i det regionala utvecklingsarbetet med omställning av hälso- och sjukvården inom de fyra områdena: Den nära vården, Koncentration av vård, Digitala vårdformer och tjänster samt Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling.

Med kvalitet i vården som utgångspunkt strävar sjukhuset mot att ta utökade regionala uppdrag inom vårdområden som lämpar sig för koncentration av vård. Förberedelser pågår på sjukhuset för att genomföra de fattade koncentrationsbesluten rörande ärrbräcksvård och urologi. Sjukhuset ska vara en aktiv part i vidareutvecklingen av den nära vården där sjukhusets närsjukvårdsteam redan nu visat vilka vinster som finns att göra inom detta verksamhetsområde.

Alingsås lasarett är i en process med om- och tillbyggnad av sjukhuset. Framtidens vårdbehov och befolkningsökningen inom sjukhusets geografiska upptagningsområde ställer nya krav på den hälso- och sjukvård som Alingsås lasarett ska leverera. Under 2019 fortsätter arbetet med att definiera framtidens arbetssätt för de nya lokalerna inom ramen för FAAVVo-projektet. (Framtidens Arbetssätt Alingsås lasarett VårdVerksamhet i samklang med ombyggnation) Genom moderna arbetssätt och effektivt nyttjande av resurser ska sjukhuset öka tillgängligheten för patienter i närområdet och i regionen. FAAVVVo projektet löper på enligt plan och i april månad flyttade två vårdavdelningar in i nya färdiga vårdavdelningar.

Alingsås lasarett arbetar med följande aktiviteter:

PÅGÅR

- Utveckla nya arbetssätt
- Återkoppling av registerdata från kvalitetsregister, arbeta med kontinuerlig förbättring i de medicinska processerna.
- Arbeta processororienterat i olika vårdprocesser för effektivare flöden.
- Utveckla och utöka närsjukvårdsteamets verksamhet.

Arbetet inom detta prioriterade mål är långsiktigt. Aktiviteterna löper på enligt plan och särskilt det processororienterade utvecklingsarbetet inom opererande specialiteter har uppnått mycket goda resultat och arbetssättet sprids nu vidare.

4.2.1.1 Uppfylla vårdgarantin

Alingsås lasarett arbetar med följande områden:

PÅGÅR

- Arbeta processororienterat i olika vårdprocesser för effektivare flöden.
- Utveckla nya arbetssätt, inklusive FAAVVo-projektet.
- Produktions- och kapacitetsplanering.
 - Etablerat arbetssätt inom de opererande verksamheterna och vidare spridning till medicinkliniken och röntgenavdelningen pågår. Under 2019 har utfallet i produktionen förbättrats i förhållande till plan jämfört med tidigare. Detta är till följd av ett långsiktigt arbete med att förbättra planeringsprocessen som nu börjar ge resultat.
- Delta i/följa regional produktionsplanering.

4.2.1.2 Förstärka primärvården och den nära vården

Alingsås lasarett har fokus på den nära vården och arbetar med följande områden:

Utveckla och utöka närsjukvårdsteamets verksamhet-

PÅGÅR

- Närsjukvårdsteamet har visat att det går att göra skillnad för en grupp patienter som har stora vårdbehov genom att involvera både patient, vårdgrannar och närstående i planeringen av vården. Sjukhuset arbetar med att bredda och utöka närsjukvårdsteamets verksamhet och ta en större del akuta insatser och därmed kunna möjliggöra för fler patienter att få sin vård i hemmet. Sedan primärvården utökat sitt uppdrag med hemsjukvårdsläkare har andelen patienter som tidigare tillhört Närsjukvårdsteamet minskat. Idag är det mellan åtta - tio patienter som är inskrivna som "traditionella" närsjukvårdspatienter. Detta är en positiv utvecklingen då primärvården tar ansvar även i hemmet för den basala vården och att Närsjukvårdsteamet kan komma in med specialistkompetens under kortare och ibland längre perioder där det behövs.
- Delprojekt "Uppföljning Hjärtsvikt" har som mål att förkorta vårdtid

och minska risk för onödig återinläggning efter slutenvård. Projektet startade i februari och fram till årsskiftet har 66 patienter följts upp. Patienterna följs i genomsnitt upp under tre veckor innan primärvården tar över ansvaret. Projektet upplevs framgångsrikt då patienternas enkätsvar efter uppföljning visar att de ofta eller alltid känner sig delaktiga och trygga i vården från Närsjukvårdsteamet.

- Delprojekt "Uppföljning akuten" har som mål att stärka undvikbar slutenvård. Detta sker genom ett planerat hembesök av Närsjukvårdsteamet hos vissa patienter dagen efter akutbesöket vilket säkerställer tryggheten i samband med hemgång. Projektet startade i oktober och fram till december har endast någon enstaka patient varit aktuell för detta. Utvärdering sker fortlöpande och blir det inte en önskad effekt avslutas eller omformas projektet under 2020.

PLANERAS

- En utökning kring uppdraget "Uppföljning Hjärtsvikt" har som mål att minska risk för onödig återinläggning i slutenvård. Patient som tidigare följts upp av Närsjukvårdsteamet och åter försämras kan genom att primärvård eller hemsjukvård kontaktar Närsjukvårdsteam få en ny uppföljningsperiod. Projektet planeras starta i februari 2020.
- Utöka kommunikation i SAMSA kring mobil närvård
- Se över möjlighet att arbeta med digitalisering genom *Mitt vårdmöte*.
- Sjukhusen i väster kommer under 2020 utveckla samarbete inom mobil närvård

Vidareutveckla samverkan med primärvård och kommuner

PÅGÅR

- Aktivt arbete inom samverkansområdet SAMLA där området mobil närvård ingår. Vi har sedan sommaren en delregional samordnare som arbetar med mobil närvård inom SAMLA.
- Sjukhuset har också samverkan med Herrljunga och Vårgårda som tillhör Närvårdsamverkan Södra Älvsborg då vårt upptagningsområde sträcker sig även över de kommunerna.

Ta en aktiv del i Västra Götalandsregionens arbete med omställning av Hälso- och sjukvården

PÅGÅR

- Sjukhuset deltar i pågående arbete i regionen.
- Sjukhuset deltar i regionens nätverksträffar kring mobil närvård

4.2.1.3 Förbättra akutvårdskedjan

Sedan starten av 2019 tom augusti månad har utfallen avseende de tidigare positiva resultaten av ledtiderna på akuten succesivt ökat. TVT för augusti månad hade en måluppfyllelse på 77 %. Förbättringen av ledtider beror dels på långsiktigt uthålligt förbättringsarbete inom personalgruppen,

projektgrupper samt akutläkarinförande på akuten. Men även har engagemang från hela sjukhuset med sjukhusövergripande styrgrupp och medföljande synsätt att akutvårdskedjans mål är allas gemensamma mål bidragit stort till förbättringen.

Hösten har varit ansträngd med tapp av erfarna sjuksköterskor, ledningsläkare har ej varit på plats i någon större utsträckning samt att det har varit många nya och oerfarna läkare på plats på akuten samt färre läkare än vanligt vissa perioder. Detta tillsammans med vårdplatsläget har påverkat ledtiderna negativt. Men de har dock vänt uppåt igen de två sist månaderna på året.

Alingsås lasarett arbetar med följande områden för att förbättra akutvårdskedjan:

PÅGÅR

- Fortsatt rekrytering av akutläkare och etablering av akutläkarverksamhet på sjukhuset genom inväxlingsplan. Till hösten 2020 kommer det att vara tre specialistläkare i akutsjukvård anställda.
- Införande av Spot-check nurse.
- Översyn av indikationer och nyttjande av röntgenundersökningar.
- Inom FAAVVo har en projektgrupp arbetat fram förslag gällande akutvårdsavdelning (AVA) med arbets sätt som syftar till att förbättra flödet i akutvårdskedjan.
- Infört äldrespår, med möjlighet till snabbinläggning på medicinavdelningar (till att börja med) samt planerat uppföljningsbesök av Närsjukvårdsteamet.
- Framtagande av ny/mer omfattande introduktionsplan och körkort för nyanställda sjuksköterskor och undersköterskor.
- Fysioterapeut/Arbetsterapeut är schemalagda cirka halvdagar på vardagar på akuten. De möter patienten redan i triagen.

KLAR

- Inläggningsrätten- förbättra flödet för patienter som ska läggas in från akuten.
- Reflektionsmöten.
- Avdelningsklar patient med läsande rapport.
- Vårdplatskoordinering och flöden.
- Gröna korset och solrosen.
- Förbättringsmöten med deltagare från medicin- och kir/ortopedkliniken.
- Administrativ förenkling genom att de medicinska sekreterarna avlastar sjuksköterskor med att ta emot och skriva in ambulansjournalen i Melior.

PLANERAS

- Pneumoni-processen – förskjuten start från SÄS, planeras starta februari 2020.
- Fysioterapeut/Arbetsterapeut skriver röntgenremisser och följer upp patienten, framöver tar egna patienter.
- Utökad reflektion en gång/vecka med patientfall.

- Fortsatt översyn av förbättringar av arbetssätt och positioner.

4.2.1.4 Utveckla digitala vårdformer och tjänster

Alingsås lasarett arbetar med följande aktiviteter:

Utveckla digitala kommunikationsvägar.

PÅGÅR

- Informera och sprida information om journal via nätet och patienternas möjlighet att ta del av information via denna plattform.
- Digitala vårdmöten inom logopedi. Logopedimottagningen har sökt och blivit beviljade medel av Västra Götalandsregionens innovationsfond, för ett projekt som syftar till att utveckla digitala vårdmöten för patienter med stroke eller neurologisk sjukdom inom kommunal hälso- och sjukvård.
- Införande av Webbtidbok där diabetesmottagningen kommer att vara pilot.

KLAR

- Test av mobila enheter som surfplatta eller smartphone för registrering av vårdnära mätvärden på vårdavdelningen (del av FAAVVo-projektet).
- Logopedimottagningen har infört omvänd kallelse.
- Alla kliniker använder 1177.se basutbud.
- Mottagningarna på kirugi- och ortopedikliniken använder SMS-påminnelse för efterföljande besök.
- Digitala vårdmöten på medicinmottagningen, diabetesteamet
- Möjlighet till skype vid planeringsmöte
- För att minska antalet inställda operationer som beror på att patienten har ett sår, har en sårtelefon införskaffats och en rutin upprättats. Patienten kan skicka en bild på sitt sår till sårtelefonen för bedömning innan operationstillfället.

Förberedande arbete inför införandet av Framtidens Vårdinformationsmiljö.

PÅGÅR

- Alingsås lasarett är med i södra införande gruppen som kommer att vara först ut. Resterande sjukhus i Sjukhusen i väster ingår i etapp två. Projektorganisation för att hantera detta är skapad. Projektledare är utsedd.
- Verksamhetsrepresentanter utses för att delta i arbetet för att utveckla framtidens vårdmiljö för Sjukhusen i väster.

Ta en aktiv del i Västra Götalandsregionens arbete med omställning av Hälso- och sjukvården.

PÅGÅR

- Sjukhuset tar del i och deltar i pågående regionalt arbete.

4.2.2 Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras

◆ Målet kommer delvis att uppnås/Målet är delvis uppnått

Med kvalitet i vården som utgångspunkt sker förbättringsarbeten inom medicinska processer som genererar såväl förbättrad kvalitet som ökad effektivitet. Sjukhuset använder registerdata och kvalitetsindikatorer för att följa upp och identifiera förbättringspotentialer inom verksamheten.

Avvikelse följs upp och nyttjas i utvecklingsarbete. Sjukhuset arbetar med att involvera invånare och patienter i förbättringsarbete för att tillvara ta deras synpunkter. Alingsås lasarett är aktiv i olika forum med andra vårdgivare, främst inom, men även utanför regionen för att lära av andra.

Sjukhusets arbete med patientsäkerhet är en viktig del i det kvalitetshöjande arbetet och detta beskrivs under rubrik 4.2.2.1 "Minska antalet vårdskador och antalet vårdrelaterade infektioner". Att korta ledtiderna i händelseanalysarbetet samt att öka mängden riskskattningar och införande av den regionala trycksårsindikatorn är exempel på aktiviteter som under 2019 varit i särskilt fokus för patientsäkerhetsarbetet på Alingsås lasarett.

Arbetet inom detta målområde är långsiktigt och vi ser förbättringar och framsteg inom flera områden. Arbetet är utmanande och alla delmål inom detta område nås inte fullt ut i år, men det långsiktiga arbetet kommer fortsätta och vi är på rätt väg.

4.2.2.1 Minska antalet vårdskador och antalet vårdrelaterade infektioner

För utförlig redogörelse kring sjukhusets patientsäkerhetsarbete hänvisas till sjukhusets patientsäkerhetsberättelse 2019.

Under 2019 har de viktigaste fokusmålen och åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten och minska vårdskador på Alingsås lasarett varit:

Korta handläggningstiderna för händelseanalyser samt sprida kunskapen kring händelseanalyser och åtgärdsförslag - gult

2011-2018 var handläggningstiden för händelseanalyser 8 månader. 2018 var tiden 6,7 månader och under 2019 har utredningstiden gått ner till 4,4 månader. För att öka kunskapen kring händelseanalyser genomförs så kallade "händelseanalysluncher" och chefläkare är adjungerad till verksamhetschefsmötena för att sprida kunskapen kring åtgärdsförslag efter utförda händelseanalyser. Temaeftermiddagar har även genomförts för att öka kunskapen.

AKTIVITET PÅGÅR

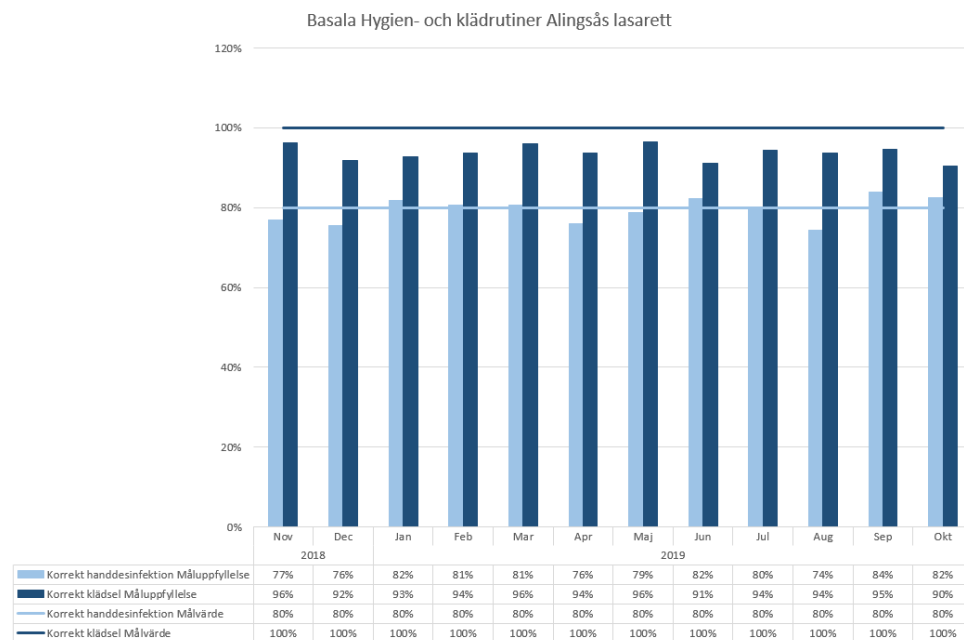
Registrering av följsamheten till basala hygien- och klädrutiner - gult

Som en åtgärd till icke acceptabla resultat för Alingsås lasarett infördes från och med september 2017 månadsmätning för att mäta följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler med månadsvisa mätningar av korrekt handdesinfektion före patientkontakt samt följsamheten till klädregler.

Mätningarna utförs av hygienombud genom observationer och i de verksamheter där det inte är möjligt genom självskattning. Under 2019 har

värdena legat relativt konstant, där målvärden inte har uppnåtts fullt ut, v.g. se diagram nedan.

Diagram: Månadsmätning 2019 av följsamhet till basala hygien och klädrutiner på Alingsås lasarett, målvärde för korrekt handdesinfektion är 80 procent och för korrekt klädsel 100 procent.

AKTIVITET PÅGÅR

Nytt arbetssätt med avvikelser - grönt

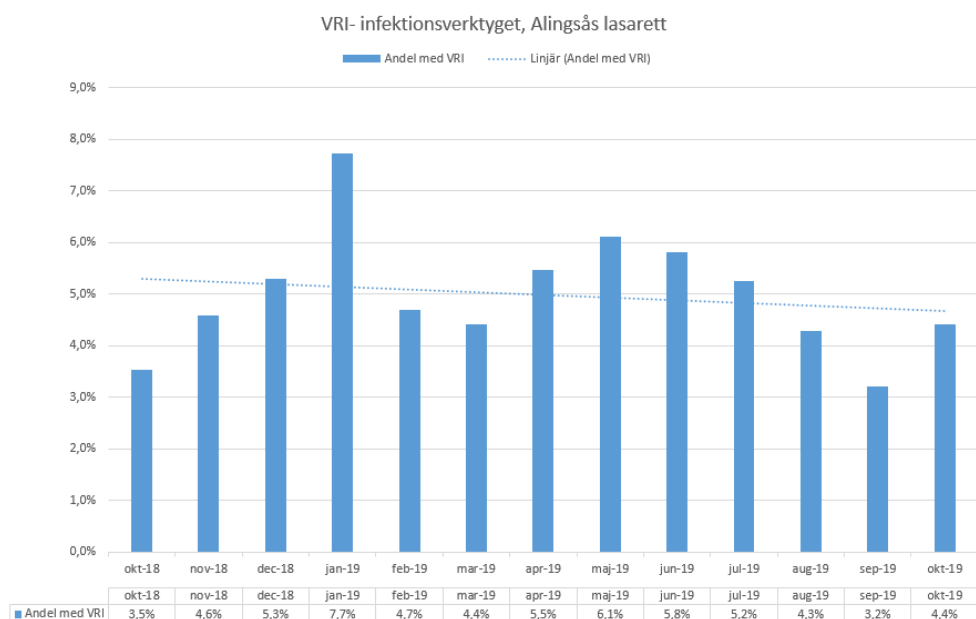
Under 2019 har ett projekt genomförts där verksamheterna på Alingsås lasarett skall arbeta med avvikelser på ett likartat sätt. Huvudtemat är att verksamhetsutvecklare på kliniken ser majoriteten av avvikelserna för att handlägga, grupperna och slutföra utredningarna. På detta sätt påskyndas utredningarna och 1:a linjens chefer och verksamhetschefer avlastas. Ett flertal möten har genomförts under 2019, och från och med senhösten är projektet överlämnats till verksamheterna

AKTIVITET KLAR

Vårdrelaterade infektioner VRI - grönt

Infektionsverktyget används på Alingsås lasarett för att registrera vårdrelaterade infektioner, samhällsförvärvade infektioner och antibiotikaförskrivning. Under 2019 var målvärdet för vårdrelaterade infektioner (VRI) i VGR mindre än 5,0 procent. Rullande 12 månader till och med oktober 2019 var värdet på Alingsås lasarett 5,1 procent.

Diagram: Infektionsverktygets registrering av vårdrelaterade infektioner (VRI) samt trendlinje oktober 2018 till oktober 2019. VGR:s målvärde 2019 var 5,0 procent.

AKTIVITET PÅGÅR

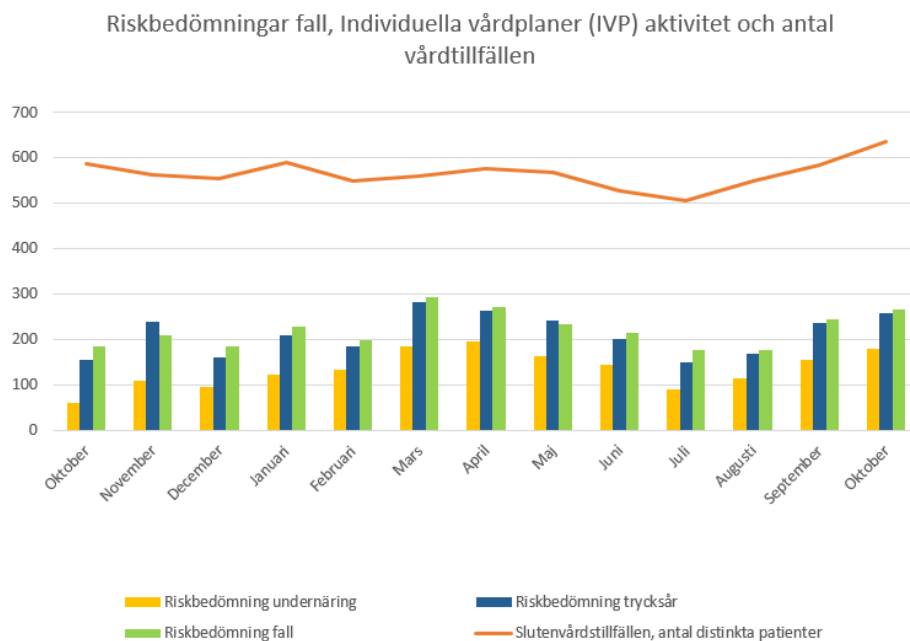
Riskbedömningar trycksår, fall och undernäring - rött

Trycksår som uppkommer på vårdavdelning är närmast alltid en vårdskada (undvikbar skada). Trycksår innebär ett svårt lidande för patienten, stor extra belastning på sjukvården samt en dyr onödig kostnad för sjukvården.

Vid den nationella punktprevalensmätningen i mars 2019 var förekomsten av trycksår grad 2-4 11,5 procent för Alingsås lasarett. Dock kan man inte från dessa siffror avgöra hur många trycksår som är uppkomna på sjukhus. Regionens mål är mindre än 4 procent. I samma punktprevalensmätning som ovan kan även trycksår grad 2 - 4 som uppkommit på sjukhus redovisas. För Alingsås lasarett blev resultatet 4,2 procent.

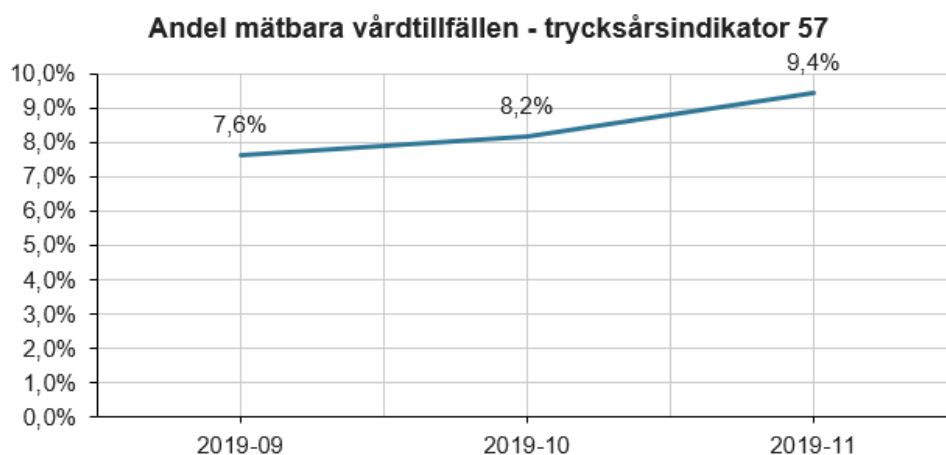
Under 2018 och 2019 har ett av patientsäkerhetsarbetets huvudfokusmål på Alingsås lasarett att öka riskbedömningarna för trycksår, undernäring och fallrisk. I mars 2018 riskbedömdes 20 procent av alla patienter för trycksår och i oktober 2019 riskbedömdes cirka 45 procent av alla ineliggande patienter för trycksår. Målet för 2019 är 70 procents riskbedömningar. Utvecklingen för riskbedömningar fall och undernäring följer trenden för trycksår enligt diagrammet nedan. Samma målvärde gäller för fall och undernäring.

Diagram: Riskbedömningar av trycksår, fall och undernäring. Lokalt mål är att uppnå 70 procent

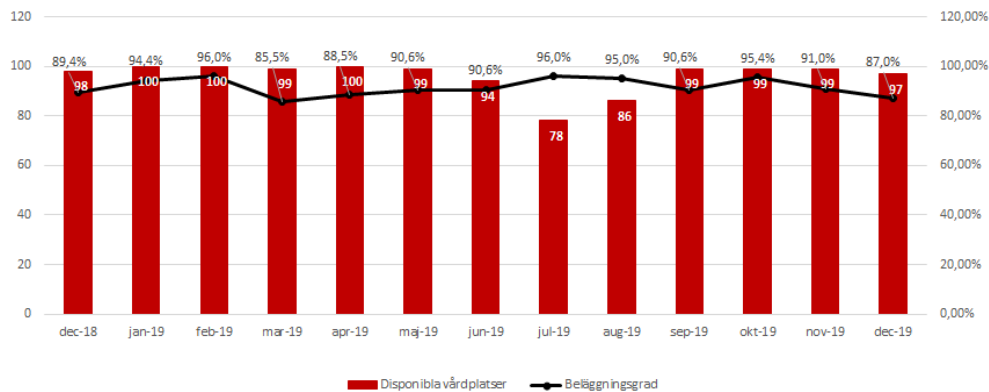
Andelen trycksår som uppkommer under vårdtiden mäts sedan hösten 2018 genom Kvalitetsindikator 57. Indikator 57 innebär inspektion av hudkostymen inom 24 timmar efter inläggning samt tidigast 8 timmar innan utskrivning från vårdavdelning. Alingsås lasarett har under 2019 haft en låg andel mätbara vårdtillfällen vilket gör att värdet för andel trycksår som söks ut via kvalitetsindikator 57 inte är tillförlitlig. Under året har andelen mätbara vårdtillfällen varierat mellan 4,7 % och 11,1 %. När ett trycksår då uppstår och registreras blir det en hög procentandel eftersom få vårdtillfällen är mätbara. För att öka registreringarna drivs frågan aktivt via patientsäkerhetsombud på vårdavdelningar.

Diagram: Trycksårsindikator 57, att undersöka patients hudkostym inom 24 timmar efter inskrivning och inom 8 timmar innan utskrivning. Målvärde 60 procent

AKTIVITET PÅGÅR

4.2.2.2 Minska antalet överbeläggningar

Alingsås lasarett arbetar med följande aktiviteter:

PÅGÅR

Arbeta processororienterat i olika vårdprocesser för effektivare flöden och rätt vårdtid:

- Verksamhetsplanering som följer kända variationer i patientströmningar och bemanningssituation.
- Utveckla och utöka närsjukvårdsteamets verksamhet.
- Ökad samverkan med primärvård och kommun utifrån samverkanslagen.
- Strukturerad evakueringsplanering under byggtiden.

4.2.2.3 Samtliga verksamheter inom hälso- och sjukvården ska prestera bättre än genomsnittet i nationella jämförelser

Alingsås lasarett presterar vård av god kvalitet och har goda resultat. Medicinkliniken (Medicinavdelning 9) har för andra året i rad utsetts till årets strokeenhet av det nationella kvalitetsregistret Riksstroke. Logopedimottagning samt akutmottagningen är en del i strokeprocessen och har därav bidragit till det goda resultatet.

För nionde året i rad placerar sig Alingsås lasarett på första plats i kvalitetsregistret angående minsta risk för protesbyte efter knäprotesoperationer inom tio år. Ett bra samarbete mellan ortopedi, operationsavdelningen, ortopediavdelningen och sjukgymnastik är en av faktorerna bakom framgångarna.

Systematiskt arbete och nära styrning inom patientsäkerhetsområdet med månatlig uppföljning av utfall har gett förbättrade resultat. Se kommentarer kring utfall i patientsäkerhet under rubrik 4.2.2.1 "Minska antalet vårdskador och antal vårdrelaterade infektioner".

PÅGÅR

- Alingsås lasarett arbetar med återkoppling av registerdata, för kontinuerlig förbättring i de medicinska processerna.
- Alingsås lasarett arbetar processororienterat i flera olika vårdprocesser för effektivare flöden och bättre kvalitet

4.2.2.4 Den specialiserade vården ska koncentreras

Alingsås lasarett är en aktiv del i Västra Götalandsregionens arbete med omställningen av hälso- och sjukvården.

PÅGÅR

- Alingsås lasarett arbetar som en del i Sjukhusen i väster med att konkretisera det arbete som gjordes under 2018 kring "inriktning och vårdutbudsstruktur för sjukhusen i Göteborgsområdet."
- Alingsås lasarett deltar i arbetet kring de så kallade "sällanvårdsområdena" som ska koncentreras
 - Sjukhuset kommer att få uppdrag kopplade till ärrbråcksvård och urologi.
- Fortsatt etablering av arbetsformer för samverkansorganisation Alingsås och Lerum (SAMLÄ)
- Bredda och vidareutveckla närsjukvårdsteamets verksamhet.

4.3 Västra Götalandsregionen ska erbjuda god arbetsmiljö för medarbetarna, kunna behålla och rekrytera rätt kompetens

4.3.1 Möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling ska förbättras

Alingsås lasarett arbetar kontinuerligt för att förbättra karriär- och kompetensutveckling på sjukhuset för att stimulera uppgiftsväxling och nya arbetssätt och karriärutveckling.

PLANERAS

- Flera sjuksköterskor planeras gå handledarutbildning.
- Huvudhandledarorganisation för undersköterskor planeras att starta januari 2020.
- En undersköterska planerar att utbildas till gipstekniker under vårterminen 2020.
- Under våren 2020 planerar utbildningsrådet på Alingsås lasarett att genomföra en utbildningseftermiddag för medarbetarna. Syftet är att sprida erfarenheter och kunskap från utbildningar och forskning. På denna dag planeras att uppmärksamma handledarnas insatser för 2019.

PÅGÅR

Sjukhuset arbetar fortsatt utifrån gällande riktlinje i samband med utbildningsbefattning för specialistsjuksköterskor och specialistundersköterskor.

- Sjukhuset har totalt tre pågående utbildningsbefattningar för sjuksköterskor som läser specialistutbildning på universitet/högskola med inriktning intensivvård och kirurgisk vård.

Två utbildningsbefattningar för undersköterskor pågår inom an/op/iva samt

två utbildningsbefattningar för undersköterskor pågår inom akutsjukvård.

Målet att alla medarbetare som handleder studerande och ny personal ska ha handledarutbildning nås inte. Detta kan förklaras av hög personalomsättning och att det är svårt att rekrytera personal med handledarkompetens. För att nå målet prioriteras handledarutbildning i enlighet med avtal för verksamhetsförlagd utbildning och karriärutvecklingsmodeller.

Karriärutvecklingsmodellerna: Sjukhuset fortsätter att arbeta med implementering av de regionalt beslutade karriärutvecklingsmodellerna. Införandet av karriärutvecklingsmodellerna för sjuksköterskor pågår.

Kliniskt basår för sjuksköterskor: Anställningar sker löpande under året och med utbildningsstart i mars och september.

Två undersköterskor läser specialistutbildning med utbildningsbefattning inom akutsjukvård hösten 2019.

Fem sjuksköterskor startade specialistutbildning med utbildningsbefattning inom operation, intensivvård samt inriktning medicin hösten 2019.

Omställningsmedel har beviljats för kurser inom hjärtsjukvård och gipsteknik med start våren 2020.

- Varje termin anordnas träff med sjukhusets kontaktpersoner för arbetsförlagd lärande (APL) kontaktpersoner och lärare för APL.

KLART

- Under våren har fem sjuksköterskor avlagt specialistexamen inom operation och IVA.
- Under 2019 påbörjade 13 stycken sjuksköterskor kliniskt basår.
- Bashandlarträff har introducerats på sjukhuset av sjuksköterskornas huvudhandledarorganisation. Syftet med bashandlarträffar är att bashandlarna på sjukhuset ska kunna mötas och reflektera över handledningssituationer tillsammans med huvudhandledarna.
- En undersköterska genomgått utbildning till gipstekniker.
- En undersköterska har slutfört utbildning inom sterilteknik.
- Tio feriepraktikanter har arbetat på sjukhusets olika avdelningar under sommaren.
- Sjukhusets utbildningsgrupp anordnade i samarbete med kvalitetsrådet två inspirationsdagar i april där arbeten presenterades av medarbetare, som genomförts inom ramen för olika utbildningar. Syftet var att sprida erfarenheter och kunskap från utbildningar och forskning. På denna dag uppmärksammades handledarnas insatser.
- Infört 18 månaders AT-tjänstgöring.
- Utbildning i handledningsmodellen Peer Learning genomfördes i maj och juni för medarbetarna. Syftet med utbildningstillfällena var att möjliggöra möjligheten att ta emot ytterligare studenter.
- En sjuksköterska har läst utbildning reflekterande handledning i omvårdnad.
- Då det råder stor brist på utbildningsplatser i regionen för sjuksköterskestudenter har kombinationer av utbildningsplatser skapats för att kunna erbjuda ytterligare studenter plats.

- Från och med 2019 har sjukhuset haft 20 stycken AT-block, med fem starter.
- Delfinansierade ST-block är en viktig förutsättning för kompetensförsörjningen för sjukhuset. Totalt under 2019 så finns det 28 ST-tjänster.
- Alingsås lasarets åtagande att tillhandahålla utbildningsplatser har under 2019 resulterat i 686 veckor av handledning för sjuksköterskestudenter på grund- och specialistnivå, samt röntgensjuksköterskestudenter, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Ökningen kan bland annat förklaras av att Högskolan Borås ändrat sjuksköterskeutbildningens upplägg från HT 2019 och studenter redan i termin 1 kommer ut på kort VFU till verksamheten. En annan förklaring är att Alingsås lasarett har skapat kombinationsplatser samt arbetat med handledningsmodellen Peer Learning vilket har möjliggjort fler VFU-platser.

Under 2019 har totalt 103 sjuksköterskor handledt studenter, 68 av dessa sjuksköterskor har handledarutbildning. Målet är att 100 % av de sjuksköterskor och röntgensjuksköterskor som handleder studenter, ska ha handledarutbildning. En förklaring till att några avdelningar har få sjuksköterskor med handledarutbildning kan vara att det skett nyrekrytering och att de nyanställda sjuksköterskorna inte haft handledarutbildning. Det är viktigt att ha en plan för hur många som ska genomföra handledarutbildning per termin och avdelning. Handledarutbildningen prioriterats när det gäller sjukhusövergripande ersättning i samband med kompetenshöjande utbildning. Under 2019 har 7 sjuksköterskor genomgått handledarutbildning.

På logopedmottagningen har logopederna haft handledning för studenter sammanlagt 25 veckor och 4 dagar vilket är en ökning från föregående år.

Utöver verksamhetsförlagd utbildning handleds elever inom omvårdnadsprogrammet för ungdoms- och vuxenelever under Arbetsförlagt lärande, APL, på vårdavdelningar och mottagningar. Sammanlagt har Alingsås lasarett kunnat bereda 136 veckor APL. Under 2019 har sjukhuset också handledt specialistundersköterskor som gör LIA-placering totalt 21 veckor inom an/op/iva.

- Under 2019 har Alingsås lasarett tagit emot en utbyteselev från Malta under fyra veckor.
- Medicinska sekreterare har haft 55 veckor LIA (Lärande i arbetslivet).
- Utvärdering från studenterna på verksamhetsförlagd utbildning, arbetsplatsförlagt lärande och lärande i arbetslivet på Alingsås lasarett visar att de flesta 93 % är nöjda med utbildningen på Alingsås lasarett och kan rekommendera placeringen till andra studenter/elever. I fritext kan studenterna ge förslag på hur VFU, APL och LIA kan utvecklas och många skriver om den goda handledningen som ges, men också att de finns utrymme för förbättringar. Något som framkommer är att de upplever verksamheten stressig, pressad och krävande. Tid försvinner från daglig reflektion och återkoppling vilket påverkar lärandet.

4.3.1.1 Fortsätta utveckla modellen för lönekarriär och kompetensutveckling

Sjukhuset arbetar kontinuerligt med aktiviteter för att förbättra karriär- och kompetensutveckling på sjukhuset.

PLANERAD

- Regionen har färdigställt karriärutvecklingsmodellen för barnmorskorna. Arbetet med införandet kommer att påbörjas för Sjukhusen i väster under januari 2020.

PÅGÅR

- Arbetet med att implementera de regionalt beslutade karriärutvecklingsmodellerna för att kunna erbjuda medarbetarna tydliga karriärvägar inom förvaltningen och VGR pågår. Initialt prioriteras införandet för sjuksköterskor.
- Införandeansvarig planerar att starta upp karriärutvecklingsmodellerna för sjuksköterskorna på kliniken *akutmottagning och administration*. Det innebär att genomföra utbildning för chefer samt bilda arbetsgrupper bestående av chefer, medarbetare och införandeansvarig.
- Införande av karriärutvecklingsmodellen för sjuksköterskor på medicinkliniken, kirurg- och ortopedkliniken samt bemanningsservice pågår och är i slutfasen.
- Kliniskt basår för nyexaminerande sjuksköterskor.
- Regelbundna föreläsningar för AT-läkare.

KLART

- Löneökningarna inom ramen för ST-stegen har tydligare kopplats till att medarbetaren uppfyller kriterierna för ytterligare ett steg och utbildningsår under sin ST-tjänstgöring.
- Införande av karriärutvecklingsmodellen för röntgensjuksköterska blev klart våren 2019.

4.3.1.2 Stimulera uppgiftsväxling, nya arbetssätt och arbetsrotation

Arbetet med att stimulera uppgiftsväxling och nya arbetssätt är påbörjat men det finns ytterligare möjligheter i detta. I sjukhusets arbete med FAAVVo-projektet kommer detta arbete att drivas vidare i de delar som rör slutenvården. I och med omorganisation till ny förvaltning har stabsfunktionerna mellan sjukhusen gått samman från och med 1 september. Detta har inneburit en översyn av arbetssätt och arbetsuppgifter för dessa funktioner.

PÅGÅR

- FAAVVo-projektet (Framtidens arbetssätt Alingsås Lasarett Vård verksamhet i samklang med ombyggnation) " Sjukvårdens förmåga

att skapa mesta möjliga värde för patienterna ska förbättras" .

- Översyn av administrativa arbetsuppgifter som görs av vårdpersonal som kan tas över av sekreterare.
- Processorienterat arbete inom olika produktfamiljer på operationsavdelningen gör att uppgifter fördelas på ett annat sätt mellan involverade i vårdlaget utifrån helhetsperspektivet på arbetsflöde.
- På några enheter inom Alingsås lasarett erbjuds arbetsrotation.
- Fortsatt översyn av processflöden och ledtider.

KLART

- I och med öppnandet av endoskopimottagningen så har sekretariatet tagit uppgifter som i vanliga fall skulle göras av vårdpersonal, en uppgiftsväxling har således skett i och med uppstart. Uppgiftsväxling har också gjorts på operation samt radiologin där sekreterarna har tagit över viss administration.
- Operation har tagit in undersköterskor utöver sjuksköterskor i beredskapstjänstgöring. Reviderat beredskapsavtal för både sjuksköterskor och undersköterskor har implementerats.
- Nya arbets sätt för inköp och förrådshantering så kallade MIA (material i Alingsås)

PLANERAS

- Sekretariatet införde "Guldmicken" samt fördjupning i arbetet med DRG. Förväntat resultat är förbättrad kvalitet på diktat med kortare diktattider och mer effektiv produktion. Projektet stannade upp i våras/somras vid byte av chef och har inte utvärderats. Nuvarande chef kommer under 2020 att besluta om projektet ska fortsätta eller inte.

4.3.1.3 Utveckla arbetsgivarvarumärket

På Alingsås lasarett finns en samlad bred kompetens. På sjukhuset arbetar chefer och medarbetare tillsammans med förbättring inom exempelvis karriärmöjligheter, lön, förmåner och arbetsmiljö. Arbetet med arbetsgivarvarumärket är mycket bredare än enskilda marknadsföringsinsatser, det handlar framför allt om vilken kultur vi skapar och vad chefer och medarbetare på sjukhuset förmedlar om Alingsås lasarett. Arbetet med varumärket ses som en långsiktig process som successivt ger mätbara effekter. Inom sjukhusen i väster så finns numera en HR-strateg med ansvar för arbetsgivarvarumärket.

PLANERAS

- Utveckling av arbetsvillkor och organisation på akutmottagningen kommer att startas upp

PÅGÅR

- Alingsås lasarett erbjuder karriärvägar och kompetensutveckling för sina medarbetare.
- FAAVVo-projektet (Framtidens arbets sätt Alingsås Lasarett Vård verksamhet i samklang med ombyggnation) Sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienterna ska förbättras.

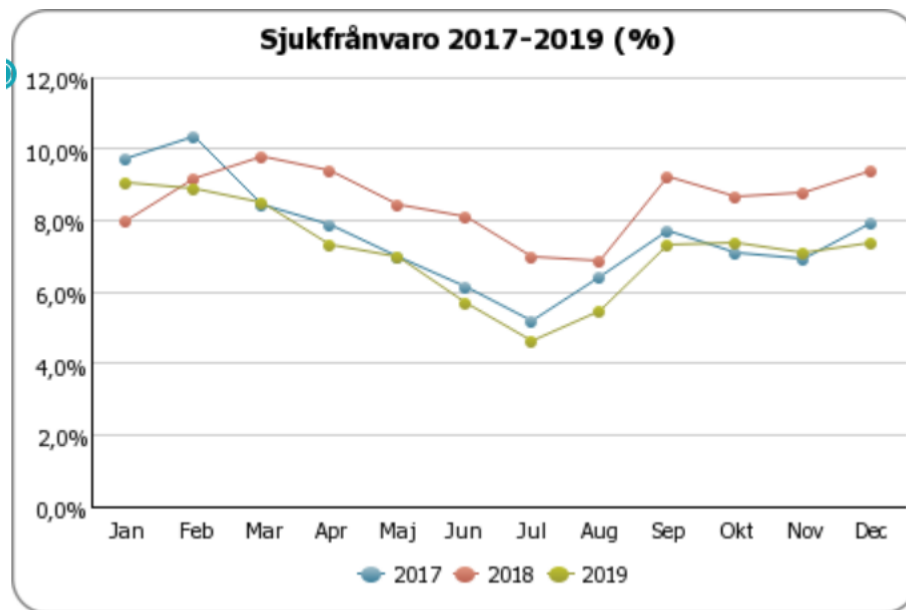
- En arbetsgrupp inom Sjukhusen i väster har skapats som arbetar med arbetsgivarvarumärket.

KLART

- Ambassadörer och chefer från sjukhuset har deltagit på student- och arbetsmarknadsmässor tillsammans med övriga förvaltningar i VGR under våren och hösten 2019, bland annat Alarm i Göteborg, Starkdagen i Borås, Framtidsmässan i Skövde, Future Skills i Göteborg samt Kunskap och Framtidsmässan i Göteborg.
- Sjukhusets kompetensförsörjningsgrupp fick under hösten 2018 ett utökat uppdrag vilket innebar att kompetensförsörjningsgruppen även skulle bereda ärenden och förslag till aktiviteter för att kunna hantera Q1 samt sommarplaneringen.
- Jour/beredskapsavtal har tagits fram och reviderats efter utvärdering för operationsavdelningen. Det nya avtalet ska bidra till god återhämtning efter aktivt arbete på beredskap. De förbättrade förutsättningarna för personalen ska både bidra till att sjukhuset blir mer attraktiv som arbetsgivare, samt till att minska personalomsättningen.
- Under 2019 anställde Alingsås lasarett tio feriepraktikanter, som var placerade i köken på vårdavdelningarna. Syftet är att få ungdomar intresserade av vården.
- Den totala personalomsättningen ligger på 12,8 procent. Den har minskat jämfört med december i 2018 då den låg på 13,8 procent. Totalt har 26 medarbetare svarat på avgångsenkäten. Det största åldersgruppen som valt att svara på enkäten är mellan 31-45 år (46,2 procent). Den största yrkesgruppen som svarat är sjuksköterskor (41,7 procent). Vanligaste orsaken till att man avslutar sin anställning är arbetstider, organisatorisk arbetsmiljö, fysisk arbetsmiljö och lön. De flesta som slutat har arbetat 2-5 år på sjukhuset. 61,5 procent kan rekommendera Alingsås lasarett som arbetsgivare. 48 procent går till en annan förvaltning i regionen, 20 procent går till kommunal verksamhet. 65,4 procent har svarat att de kan tänka sig att arbeta på sjukhuset igen.
- Pre- och onboarding: För att säkerställa att nyanställda medarbetare får den introduktion som krävs samt ett bra första intryck av Alingsås lasarett har ett pre- och onboarding material arbetas fram.
- En gemensam ansökan för Sjukhusen i väster till arbetsmiljösatsningen fick bifall. Medlen användes under 2019 för att arbeta med samarbetskultur i den nybildade förvaltningen. Syftet var att stötta en förändringsprocess som drar upp riktlinjer för ett gemensamt arbetsmiljö- och kulturarbete i den nya förvaltningen, men som också tar hänsyn till det goda arbete som pågår.
- Under 2019 mottog sjukhuset praoelever från årskurs 9.

4.3.2 Arbetsmiljön ska förbättras och sjukfrånvaron ska minska

Ett aktivt arbete har pågått under hela 2019 avseende sjukfrånvaron på Alingsås lasarett.

Sjukfrånvaron har en sjunkande trend under 2019 och jämfört med december föregående år har sjukfrånvaron sjunkit med 2 procentenheter. Den totala minskningen påverkar samtliga sjukfrånvarointervaller positivt i jämförelse med 2018. Det utökade samarbetet mellan chefer och HR har fortsatt under 2019. Samarbetet syftar till att kunna arbeta med långtidssjukskrivna medarbetare på ett effektivare sätt, men också för att kunna arbeta förebyggande och främjande med arbetsmiljöfrågor, vilket har gett resultat.

Från och med augusti 2019 började en ny rutin gälla för beställning av företagshälsovård. Rutinen syftar till att få en bättre överblick över de kostnader som är förenat med Hälsan och arbetslivet samt säkerställa de aktiviteter/åtgärder som chef beställer. Vilket också innebär att HR kommer in tidigare i sjukskrivningsprocessen.

4.3.2.1 Satsa på ledarskap

Alingsås lasarett har ett förstärkt fokus på ledarskap och medarbetarskap för att uppnå en förbättrad arbetsmiljö.

PÅGÅR

- Chefer har uppmuntrats och erbjudits att delta i regionens utbud av chefsutbildningsinsatser och program.
- Normtal chefer: Fortsatt arbete kring ledningsstruktur på lasarettens avdelningar, dvs. hitta former för ett effektivt och hållbart ledarskap.

PLANERAD

- Introduktion för nya chefer: HR-staben tog fram ett introduktionsprogram för nya chefer. Syftet har varit att säkerställa att nya chefer får den information som krävs från respektive stabsfunktion för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Introduktionen har inte genomförts enligt plan.

KLARA

- För att följa normtal chefer har ortopediavdelningen anställt ytterligare en avdelningschef och har delat ledarskap.

- Avdelningarna akutmottagning och Bemanningsservice har slagits ihop och cheferna för respektive del ingår nu i ett gemensamt ledarskap.

4.3.2.2 Systematisera arbetsmiljöarbetet, breddinföra goda exempel och utveckla det hälsofrämjande arbetet

PÅGÅR

- Sjukhusets chefer inklusive representanter från HR har regelbundna soppluncher med teamet på Hälsan & Arbetslivet. Dialogen rör det aktuella hälso- och arbetsmiljöläget med koppling till planerade insatser.
- Grundutbildning i det systematiska hälso- och arbetsmiljöarbetet, SHAM, kopplat till "Guiden för hälso- och arbetsmiljöarbete" är obligatorisk för nya chefer och skyddsombud.
- HR arbetar som ett nära stöd till chefer för att kunna hjälpa till för att se tidiga signaler på ohälsa och sätta in tidiga åtgärder. Ett närvarande HR-stöd innebär också att HR blir en strategisk partner för chefen i arbetsmiljöarbetet.

PLANERAD

- Handlingsplaner utifrån resultatet för medarbetarenkäten planeras vara klara under våren 2020. Handlingsplaner ska finnas på samtliga nivåer.

KLAR

- Medarbetar- och patientsäkerhetsenkät genomfördes under oktober 2019. Resultatet har presentats på förvaltningsledningen samt på sjukhusnivå.

4.3.2.3 Utveckla och erbjuda moderna anställningsformer samt pröva arbetstidsmodeller

Arbetet att utveckla moderna anställningsformer samt pröva arbetstidsmodeller är ett arbete som ständigt pågår.

PÅGÅR

- Former för ny arbetstidsmodell/ändrade arbetssätt på akutmottagningen diskuteras.
- Utveckling av gemensamt verktyg för personalplanering och uppföljning för Sjukhusen i väster.

PLANERAS

- Fortsatt arbete med arbetstidsmodell/ändrade arbetssätt på akutmottagningen.

KLAR

- På ortopediavdelningen är det beslutat att arbetstidsmodellen 80-10-10 inte kommer övergå från ett projekt i stadigvarande verksamhetsform.

5 Medarbetare

5.1 Arbetsgivarvarumärket

Arbetet med arbetsgivarvarumärket är mycket bredare än enskilda marknadsföringsinsatser, det handlar framför allt om vilken kultur vi skapar och vad chefer och medarbetare på sjukhuset förmedlar om Alingsås lasarett. Arbetet med varumärket ses som en långsiktig process som successivt ger mätbara effekter.

PLANERAD

- Ett gemensamt arbete kring arbetsgivarvarumärket för Sjukhusen i väster planeras att påbörjas.

PÅGÅR

- Se avsnitt 4.3.1.3

KLART

- En HR-strateg har utsetts till att samordna arbetet med arbetsgivarvarumärket för hela förvaltningen, Sjukhusen i väster.
- En arbetsgrupp har utsetts i Sjukhusen i väster som ska arbeta med arbetsgivarvarumärket.

5.2 Chefsförutsättningar

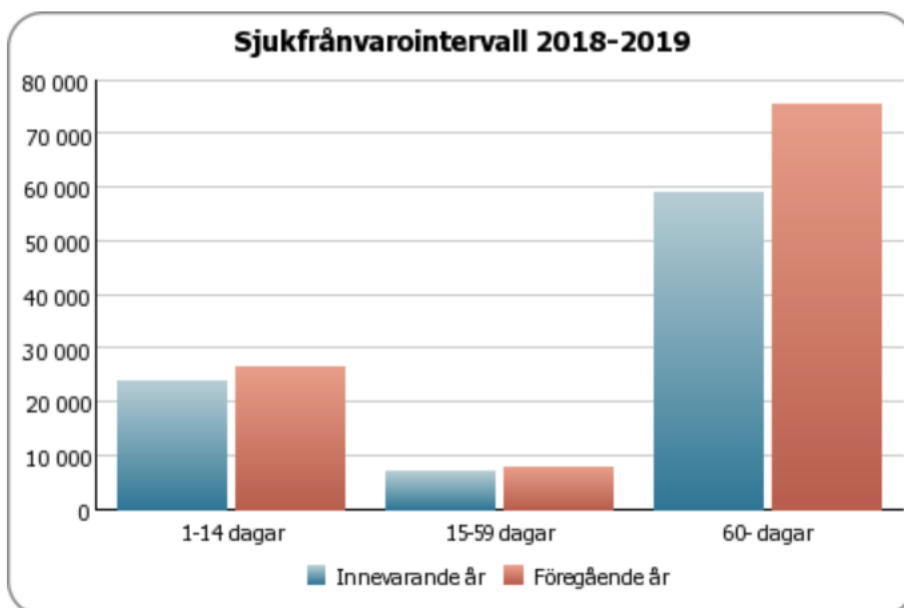
Arbetet med normalt chef löper på, antalet medarbetare förändras och behöver ständigt följas.

- Fem av 18 avdelningschefer har fler medarbetare än vad normalt anger. Översyn av förutsättningar för första linjens chefskap planeras inom förvaltningen.

5.3 Hälsa och arbetsmiljö

Sjukhuset har ett måltal på fem procent sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid. Under 2019 ses en positiv utveckling. Utfallet för december månad 2019 är 7,4 procent jämfört med december 2018 på 9,4 procent. Ackumulerat för året 7,1 procent jämfört med 8,5 procent samma period 2018.

Arbetsmiljön har påverkat flera arbetsplatser på grund av pågående byggprojekt som till exempel hög bullernivå.

Den högsta sjukfrånvaron finns främst inom de patientnära yrkesgrupperna sjuksköterskor och undersköterskor. Inom yrkesgruppen rehabilitering har sjukfrånvaron minskat mest jämfört med december 2018.

Sjukfrånvaro %, ack	2019	2018
A Sjuksköterskor & barnmorskor	8,0%	9,9%
B Undersköterskor, skötare m.fl.	9,3%	10,4%
C Läkare	5,0%	5,0%
F Administratör, vård	6,3%	7,8%
G Rehabilitering & förebyggande	4,7%	12,4%
H Sjukhustek, labpersonal & BMA	2,7%	1,8%
L Administration	3,7%	4,9%
Totalt	7,1%	8,5%

Det är medarbetare mellan 30-49 år som har den högsta sjukfrånvaron, men den har minskat jämfört med föregående år. Kvinnors sjukfrånvaro minskar medan männens ökar.

PÅGÅR

Alingsås lasarett har under året sökt och fått beviljat två ansökningar om regionala medel och riktat stöd från ISM för arbetsmiljösatsningar.

Logopedimottagningen har fått medel för utveckling av arbetsgruppen, och sjukhuset för arbete med den nya organisationen i SV. Planering pågick under våren och aktiviteter påbörjades under hösten.

HR har tillsammans med cheferna under 2019 kartlagt och genomlyst enheternas sjukskrivningar för att komma framåt på ett strukturerat sätt i respektive ärende.

5.3.1 Sexuella trakasserier

Alingsås lasarett hanterar sexuella trakasserier enligt Västra Götalandsregionens rutin vid kränkande särbehandling. Arbetsgivaren accepterar ingen form av kränkande särbehandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Det innebär att alla medarbetare har en skyldighet att

uppträda på ett respektfullt sätt mot varandra.

När ett ärende av trakasserier anmäls hanteras det enligt följande:

- Inledande samtal med den som känner sig utsatt för att lyssna och gemensamt komma fram till åtgärder.
- Hjälper erbjuds samtliga inblandade.
- Utredning av vad som skett och därefter insats utifrån vad utredningen visar har skett (handlar det om trakasserier, konflikt eller missförstånd).
- Hjälper av en oberoende utredare (t.ex. företagshälsovården)

De fåtal fall av sexuella trakasserier som anmäls inom sjukhuset har samtliga kunnat lösas via samtal med berörda parter. Sjukhuset erbjuder alltid hjälp via företagshälsovården i dessa ärenden

I 2019 års medarbetarenkät visar resultatet att 3 % av medarbetarna har upplevt sexuella trakasserier på arbetet. Den största delen har blivit utsatta för sexuella trakasserier av patient/kund och/eller kollega/arbetskamrat. Resultatet visar även att det finns medarbetare som inte vet vem de skulle vända sig till efter att de har blivit utsatta. Vidare är det många som väljer att inte söka hjälp.

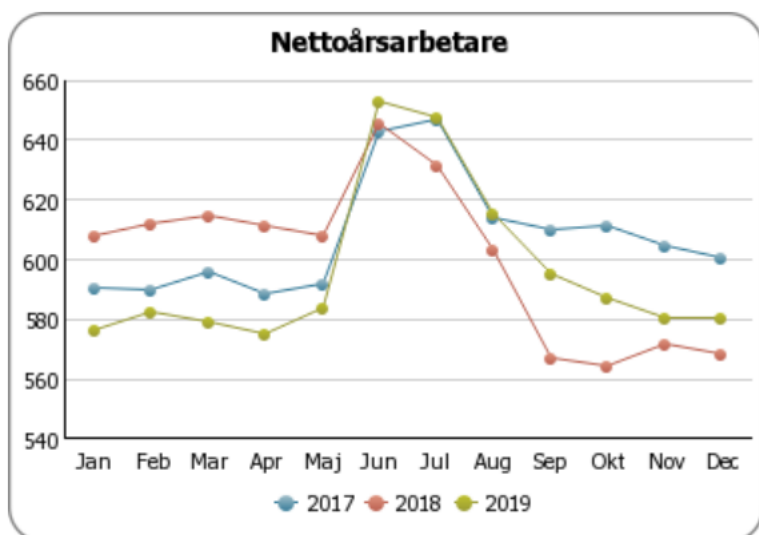
PLANERAS

- Tydliggöra Västra Götalandsregionens rutin vid kränkande särbehandling.

5.4 Personalvolym, personalstruktur och personalkostnadsanalys

Personalvolym och personalstruktur

- I början av år 2019 var sjukhusets måltal 580 nettoårsarbetare, reviderat till 570 nettoårsarbetare efter beslutad åtgärdsplan. Antalet nettoårsarbetare ökar med 12 från 568 i december 2018 till 581 i december 2019. Det är främst grupperna sjuksköterskor och undersköterskor som har ökat. Läkare- och vårdadministratörgruppen är de befattningsgrupper som har minskat.
- Personalomsättningen på sjukhuset har minskat från 13,8 procent till 12,8 procent

Antal per personalgrupp 2019-12

Netto årsarbetare	2019	2018	Diff	Diff %
A Sjuksköterskor & barnmorskor	202	197	4	2,2%
B Undersköterskor, skötare m.fl.	152	143	8	5,8%
C Läkare	108	109	-1	-0,5%
F Administratör, vård	42	43	-1	-2,1%
G Rehabilitering & förebyggande	14	14	0	-0,1%
H Sjukhustek, labpersonal & BMA	7	7	1	14,0%
L Administration	56	56	0	0,6%
Totalt	581	568	12	2,2%

Mertid och övertid

- Mertiden har minskat med 33 timmar. Det motsvarar en minskning med 0,5 procent. Enkel övertid har ökat med 247 timmar, vilket är en ökning med 6,2 procent. Den kvalificerade övertiden har minskat med 65 timmar, det motsvarar en minskning med 0,4 procent.
- Utförda timmar enligt ordinarie arbetstid har ökat med 1 129 timmar, vilket motsvarar en ökning på 0,1 procent jämfört med föregående år.

Antal anställda på Alingsås lasarett har minskat från 742 till 740 i jämförelse med 2018. Det är en minskning med två anställda på sjukhuset. Antal tillsvidareanställda har minskat med sex, samtidigt som antalet timavlönade har ökat med åtta.

svårrekryterade tjänster:

- Rekrytering av erfarna och specialistutbildade sjuksköterskor blir allt svårare.
- Rekrytering av erfarna specialisläkare
- Rekrytering av sommarvikarier blir också allt svårare för varje år. Det har inte gått att rekrytera tillräckligt många sjuksköterskor för sommarbemanningen.
- Undersköterskor har funnits i bra omfattning, men i slutet av våren var dessa också svåra att rekrytera. Det bidrog till att bemanningsservice fick täckt upp för flertal av semestervikariaten i

verksamheten.

- Alingsås lasarett har fortfarande goda rekryteringsmöjligheter av medicinska sekreterare på tillsvidareanställningar. Under semesterperioden rekryterades ett antal medicinska sekreterare på semestervikariat.

Under 2019 är det 96 deltidsanställda av 740 anställda. Det innebär att andel deltidsanställda på sjukhuset är 13,0 procent, att jämföra med 14,7 procent föregående år. Jämfört med föregående år har antal deltidsanställda minskat med 11,9 procent.

Måltalet för andel ofrivilligt deltidsanställda av tillsvidareanställda är 0 procent. Alingsås lasarets utfall blev 1,0 procent.

Den främsta anledningen till att det finns ett fåtal ofrivilliga deltidare är att det inte finns budgetmedel för att anställa alla på heltid. Det ska också överensstämja med att verksamheten har behov av mer bemanning den tid som medarbetaren är disponibel för utökad tid.

Det finns en positiv trend i att antalet ofrivilligt deltidsanställda minskar. Under åren 2018 och 2019 var det nio respektive sex deltidsanställda som anmälde en ofrivillig deltid. Under 2019 har det ytterligare minskats ner till fyra deltidsanställda som önskat en högre sysselsättningsgrad.

Av de sex ofrivilligt deltidsanställda under 2019 är det sex kvinnor. Totalt har fem av sex erbjudits ökad sysselsättningsgrad. En av dem har önskat att få en sysselsättningsgrad motsvarande heltid, och har fått det.

Personalkostnader:

- Personalkostnaderna överskrider budget med 23,6 mkr. Jämfört med föregående år har kostnaden ökat med 2,2 procent.
- Kostnaden för mertid och övertid har minskat med 5,9 procent (437 tkr) i jämförelse med förra året. I förhållande till budget har dock kostnaderna för mertid och övertid överskridits med 31,9 procent (1,7 mnkr).
- Kostnaderna för sjukfrånvaro har minskat med 3,5 procent (382 tkr) i jämförelse med förra året. I förhållande till budget har kostnaderna överskridits med 33 procent (2,7 mkr).
- Kostnaden för timavlönade har ökat med 30,4 procent (1,2 mnkr) i jämförelse med förra året. Kostnaden för timavlönade utgör ca 1,2 procent av den totala personalkostnaden.
- Personalomsättningen på sjukhuset har minskat från 13,8 procent till 12,8 procent i jämförelse med samma period förra året.
- Kostnaden för bemanningsföretag har ökat med 14,2 procent (336 tkr). Kostnad för bemanningsföretag utgör 0,6 procent av den totala personalkostnaden.

5.4.1 Nettoårsarbetare volymförändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Beskrivning	Personalgrupp	Antal	VÖ K- TÖ K- KoK	Centr al	Ege n	Ofina ns	Exte rn
Nya eller utökade uppdrag			Finansiering				
Inrättande av vårdplatskoordinatorer	Usk/vårdplatskoordinator	1			x		
Projektledare för nya Alingsås lasarett	Projektledare	1			x		
Ökad belastning på sterilcentralen	Steriltekniker	1			x		
Totalt		3					
Uppgiftsväxling							
Totalt							
Övertagande av verksamhet samt egen regi							
Barndysfagi, nya Alingsås pat, gjordes på SÄS	logoped 20 %	0,20					Överflytt från annan förvaltning
Högsbo projektet(Medarbetarna tillhör eg SV övergripande verksamhet)Barndysfagi, nya Alingsås pat, gjordes på SÄS	Regionutvecklare och strateg	3		x			
Totalt							
Normtal bemanning (10-35 underställda)							
Tillsättning ny avdelningschef Ortopedavdelningen	Avdelningschef	1			x		
Totalt							
Övrigt							
Tillsättning av vakant verksamhetschef	Verksamhetschef	1		x			
VIA-medarbetare	VIA-medarbetare	0,8					x

Beskrivning	Personalgrupp	Antal	VÖ K- TÖ K- KoK	Centr al	Ege n	Ofina ns	Exte rn
Totalt		1					

5.5 Arbetsmarknadsinsatser

KLART

- Under 2019 har en person varit anställd genom PILA på logopedimottagningen.
- Medicinkliniken har mottagit en utlandsutbildad läkare som gjort språkpraktik under tre månader.
- Alingsås lasarett har inte nått måtalet för deltagare arbetsmarknadsinsatser under 2019. Orsaken beror på omorganisation, den pågående ombyggnationen inom sjukhuset och det stora studentantalet som varit under 2019.

PÅGÅR

- Inför 2020 görs ett arbete som innefattar information till chefer om möjligheten att använda sig av PILA. HR har också kontakt med HSO för Kommunal för att få en smidig organisation runt frågan.

PLANERAS

- Information till verksamheterna och plan för hur sjukhuset ska nå måtalet fortsätter tillsammans med skyddsombud och HR på respektive sjukhus i Sjukhusen i väster.
- Måtalet för 2020 är 19 personer från PILA i Sjukhusen i väster varav fyra ska vara på Alingsås lasarett.

5.6 ST-styrning

Sjukhusen i väster kommer att utse en representant för att delta i den VGR-övergripande beredningsgruppen som arbetar med de centrala bidragsfinansierade ST-tjänsterna.

2019 beslutades att Sjukhusen i väster får 11 st delfinansierade ST-block för 2020. Under hösten 2019 fattade sjukhusledningen beslut kring fördelning av ST-blocken.

Fördelningen ser ut enligt nedan:

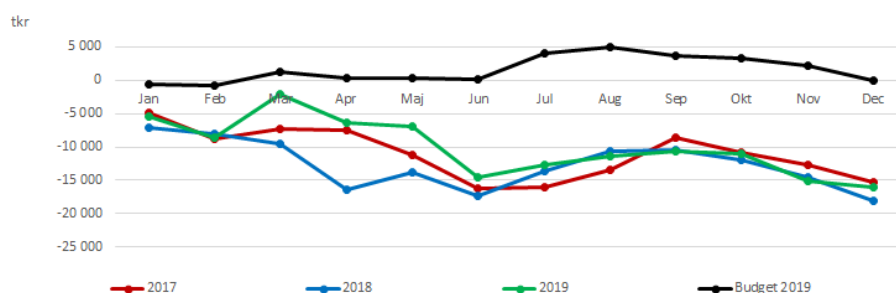
- Medicinkliniken har fått tre ST-tjänst inom internmedicin. Rekrytering är slutförd och ST-läkarna påbörjar sina ST-anställningar under våren 2020.
- Anestesikliniken (radiologimottagningen), har fått en ST-tjänst. Rekrytering pågår i samarbetet med Kungälv's sjukhus.

6 Ekonomiska förutsättningar

6.1 Ekonomiskt resultat

Årets resultat är -16,1 mnkr, vilket är 2,0 mnkr bättre än föregående års resultat (-18,1 mnkr). I årets resultat ingår ökade kostnader år 2019 på grund av om- och tillbyggnation av Alingsås lasarett med cirka 12,0 mnkr.

Alingsås lasarettens resultatutveckling 2017-2019

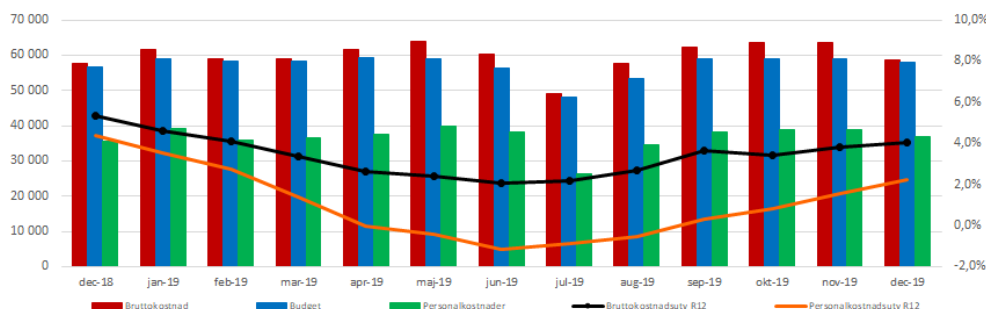
Intäkterna visar positiv avvikelse mot budget med 17,2 mnkr. Totala kostnader har ett resultat -33,2 mnkr sämre än budget, varav personalkostnader avviker negativt mot budget med -23,6 mnkr och övriga kostnader med -9,6 mnkr.

Förvaltningen har gemensamma utmaningar med stort fokus på att genomföra de åtgärder som dels är beslutade och dels behöver genomföras för att bromsa den negativa resultatutvecklingen. Per augusti var bedömning för helårsprognos -7,0 mnkr. Försämring av resultatet beror på högre personalkostnader än beräknat under hösten. Kostnader för läkemedel och hjälpmedel blev högre än beräknat och intäkter för försäljning av tjänster blev lägre än beräknat. Ersättning för ytterfall och köpt vård upp till basvolym har återbetalats enligt nytt regelverk och påverkat resultatet. I utfall år 2019 ingår även kostnader för Högsbo-projektet som inte finansieras fullt ut.

Utöver den normala driften av både verksamhet och lokaler tillkommer särskilda kostnader för om- och tillbyggnation av Alingsås lasarett. Projektet har medfört stor påverkan på verksamhet, arbetsmiljö och ekonomi. Ökade kostnader år 2019 som belastat årets resultat uppgår till cirka 12,0 mnkr och avser hyreskostnader, kapitalkostnader, driftkostnader för projektledning samt evakuerings- och inflyttningskostnader.

Högsbo-projektet hör till Sjukhusen i väster och har kostnadsmässigt belastat Alingsås lasarett år 2019. Projektet togs över från Koncernkontoret under våren. Projektet har finansierats genom ett ägarbidrag som för Sjukhusen i väster uppgick till 1,7 mnkr. Projektet har inte kunnat hanteras inom denna ram på grund av andra förvaltningars involvering i projektet och att det funnits oklarheter kring vad projektet förväntas hantera och finansiera. Detta har föranlett att projektet redovisar ett underskott med cirka 1,5 mnkr för 2019 samt att Sjukhusen i väster planerar en framställan 2020 om utökat ägarbidrag för att kunna hantera de kostnader som projektet kräver för att kunna hålla tidplan och för att kunna involvera de förvaltningar som är kritiska för projektets utveckling.

Alingsås lasarett bruttokostnadsutveckling och personalkostnadsutveckling

Bruttokostnadsutveckling R12 är per december 4,0 procent att jämföra med 5,3 procent föregående år. Personalkostnadsutvecklingen är per december 2,2 procent att jämföra med föregående år 4,4 procent.

6.1.1 Resultaträkning för utförare hälso- och sjukvård

Resultaträkning (mnkr)	Årsvärden				Avvikelse budget/utfall	Förändring utfall/utfall 1 %
	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018			
Såld vård internt	597,0	584,4	567,7	12,6	5,2%	
Såld vård externt	4,4	5,7	4,8	-1,2	-7,8%	
Patientavgifter	10,9	11,2	10,9	-0,3	0,7%	
Driftbidrag från nämnd inom regionen	0,0	0,0	0,0	0,0		
Övriga erhållna bidrag	60,6	54,3	56,9	6,3	6,5%	
Försäljning av tjänster	27,1	28,4	28,6	-1,3	-5,2%	
Hysesintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0		
Försäljning av material och varor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0%	
Övriga intäkter	5,0	3,9	5,7	1,1	-13,5%	
Verksamheten intäkter	705,1	687,9	674,6	17,2	4,5%	
Personalkostnader, inkl. inhyrd personal	-441,2	-417,6	-431,5	-23,6	2,2%	
Köpt vård	-5,8	-5,1	-7,5	-0,7	-22,9%	
Läkemedel	-62,0	-60,8	-57,3	-1,2	8,1%	
Verksamhetsanknutna tjänster	-64,9	-65,8	-62,9	0,9	3,2%	
Övriga tjänster, inkl konsultkostnader	-17,4	-19,3	-17,0	1,9	2,2%	
Material och varor, inkl förbrukningsmtrl	-49,9	-40,9	-40,9	-8,9	22,0%	
Lokal- och energikostnader	-47,0	-47,2	-42,0	0,2	12,1%	
Lämnade bidrag	-0,3	0,0	0,0	-0,3		
Avskrivningar	-12,1	-14,1	-10,9	2,0	11,1%	
Övriga kostnader	-19,5	-16,0	-22,2	-3,5	-12,1%	
Verksamhetens kostnader	-720,0	-686,7	-692,2	-33,2	4,0%	
Finansiella intäkter/kostnader	-1,2	-1,1	-0,5	-0,1		
Bidrag, speciella beslut över budget	0,0	0,0	0,0	0,0		

Resultat	-16,1	0,0	-18,1	-16,1	

6.1.2 Intäktsutveckling

Intäkter för såld vård uppgår till 597 mnkr och visar positiv avvikelse mot budget med 12,6 mnkr. Intäkter enligt tilläggsöverenskommelse, TÖK, erhålls med 50 procents ersättning utöver ersättningstaket och uppgår till 42,7 mnkr. Ytterfallsersättning år 2019 är 5,6 mnkr högre jämfört med tidigare år och enligt nytt regelverk erhålls inte 0,7 mnkr som överstiger tak enligt vårdöverenskommelse, VÖK. Ersättning för köpt vård upp till basvolymerna uppgår till 1,1 mnkr och har återbetalats enligt nytt regelverk och belastar resultatet negativt. Intäkter för tillgänglighetssatsning nås inte fullt ut, men har förbättrats jämfört med föregående år.

Patientavgifter redovisas till 10,9 mnkr för helåret, vilket är 0,3 mnkr lägre än budget och i samma nivå som föregående års utfall.

Övriga erhållna bidrag visar ett utfall på 60,6 mnkr, vilket är 6,3 mnkr högre än budgeterat.

Försäljning av tjänster uppgår till 27,1 mnkr och visar negativ avvikelse mot budget med -1,3 mnkr. Alingsås lasarett är beroende av att externa aktörer skickar remisser, en process som sjukhuset inte kan styra.

Närliggande kommuner har haft betaldagar för utskrivningsklara patienter och intäkt för året uppgår till 1,0 mnkr, vilket är något lägre än föregående år.

6.1.3 Kostnadsutveckling

Personalkostnader redovisar för helåret ett utfall på 441,2 mnkr, vilket överskridande mot budget med 23,6 mnkr och en ökning jämfört med föregående år med 9,7 mnkr (2,2 procent). Störst budgetavvikelse visar kostnad för månadslön, timlön och OB-ersättning och därtill ökade sociala avgifter. Kostnad för övertid och sjukfrånvaro har minskat jämfört med föregående år med 0,4 mnkr respektive 0,6 mnkr. Kostnad för bemanningsföretag har ökat 0,3 mnkr jämfört med föregående år.

Kostnadsutveckling avseende läkemedel är fortsatt hög, vilket framför allt beror på cancerläkemedel, som står för över en tredjedel av kostnaden. Även läkemedel för reumatism och inflammatoriska tarmsjukdomar, samt i viss mån diabetes och blodförtunnande behandling medför höga kostnader. Kostnad för rekvisitionsläkemedel uppgår till 24,2 mnkr, vilket är i budgeterat nivå, men har ökat med 2 mnkr mot föregående år. Kostnad för receptläkemedel uppgår till 37,8 mnkr, vilket är 1,3 mnkr mer än budgeterat och en kostnadsökning med 2,7 mnkr mot föregående år.

Sjukhuset har nyttjat möjligheten till köpt vård för patienter inom vårdgarantin till en kostnad av 5,8 mnkr att jämföra med 7,5 mnkr föregående år. Patienter som skickats har remitterats till kirurgi, ortopedi, urologi, öron-näsa-hals och gynekologi. Behovet har varit att skicka till första besök, men också till direktoperationer.

Kostnad för hjälpmedel uppgår till 15,5 mnkr och avviker mot budget med 3,2 mnkr då det i utfall år 2019 ingår tillfällig extra kostnad för läkemedelsnära produkter. Det beror främst på utbyte av

insulinpumpar/diabeteshjälpmedel. Beräknas även påverka resultat för år 2020.

Lokalkostnader har ökat med 5,0 mnkr och räntor och avskrivningar har ökat med 1,2 mnkr jämfört med föregående år. Ökning av lokalkostnader och kostnader för ränta och avskrivningar beror främst på om- och tillbyggnation av Alingsås lasarett.

Övriga kostnader uppgår till 19,5 mnkr vilket är en ökning med 2,7 mnkr jämfört med föregående år och en negativ avvikelse mot budget med 3,5 mnkr. Här redovisas bland annat medicinsk teknisk utrustning, reparation av inventarier samt vissa tekniska hjälpmedel.

6.2 Åtgärder vid ekonomisk obalans

Förvaltningen har gemensamma utmaningar med stort fokus på att genomföra de åtgärder som dels är beslutade och dels behöver genomföras för att bromsa den negativa resultatutvecklingen. Styrelsen för Sjukhusen i väster fattade i maj beslut om en åtgärdsplan där åtgärder för Alingsås lasarett finns inom områden läkemedel, personal och försäljning av tjänster.

Uppföljning av åtgärdsplanen per december visar att sjukhuset hämtat hem en ekonomisk effekt om cirka 3,4 miljoner kronor. Det praktiska arbetet med att implementera åtgärder i verksamheten kom igång sent under året, vilket innebar att flertalet av de planerade åtgärderna inte började ge effekt förrän under hösten. Det finns även åtgärder som inte genomförts då det inte helt ligger inom sjukhusets påverkan, till exempel fodras regional styrning av prislista och riktlinjer för att nyttja regional kapacitet inom radiologi.

6.3 Investeringar

För Alingsås lasarett innebär investeringsplanen att regionala medel finns beslutade för fastighet och utrustning.

Investeringsram 2019 är 21,0 mnkr, fördelat på utrustning 16,0 mnkr och fastighet 5,0 mnkr. Utrustningsinvesteringar innefattar framförallt löpande behov av utbytesinvesteringar. Utfall per december avseende utrustningsinvesteringar 2019 redovisas till 7,2 mnkr, varav 2,8 mnkr avser investeringar genomförda år 2018. Beställt men ännu inte aktiverat i anläggningsregistret motsvarar 7,1 mnkr. Totalt uppgår utrustningsinvesteringar av 2019 års budget till 11,4 mnkr.

Den pågående om- och tillbyggnaden innebär ett utökat investeringsbehov. Till detta finns sedan tidigare särskilda medel avsatta för inköp av möbler, övriga inventarier samt medicinsk utrustning. Projektet gällande om- och tillbyggnad av Alingsås lasarett planeras stå färdig i slutet av år 2020 eller början av 2021. Från om- och tillbyggnationens start fram till december 2019 uppgår sjukhusets genomförda utrustningsinvesteringar inom byggprojektet till 26,9 mnkr, varav för år 2019 är 18,8 mnkr. Det är utrustningsinvesteringar utöver den årliga ramen beskriven ovan.